పదవుల ప్రకరణం
(పరిపాలనా విధానం)

1వ అధ్యాయం - పరిపాలనలో ప్రజలు ఖురైషీయులకు విధేయులు

1193. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:- నాయకత్వం, పాలనాధికార వ్యవహారాల్లో సామాన్య ప్రజానీకం ఖురైషీయులకు విధేయులయి ఉండాలి. ముస్లిం ప్రజానీకం ముస్లిం ఖురైషీయులకు అవిశ్వాస ప్రజానీకం అవిశ్వాస ఖురైషీయులకు విధేయులయి ఉన్నారు.(1)

(సహీహ్ బుఖారీ:- 61వ ప్రకరణం - మనాఖిబ్, 1వ అధ్యాయం - ఖౌలిల్లాహి తఆలా యాఅయ్యు హన్నాసు ఇన్నా ఖలఖ్నాకుమ్మిన్ జకరిన్ వ ఉన్సా........)

1194. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా ఉద్బోధించారు:- ఈ (ఖిలాఫత్) వ్యవహారం ఎల్లప్పుడూ ఖురైషీయులలో ఉంటుంది. ప్రపంచంలో ఇద్దరు ఖురైషీయులు బ్రతికి ఉన్నాసరే ఇది వారి దగ్గరే ఉంటుంది.(2)

(సహీహ్ బుఖారీ:- 61వ ప్రకరణం - మనాఖిబ్, 2వ అధ్యాయం - మనాఖిబ్ ఖురైష్)

1195. హజ్రత్ జాబిర్ బిన్ సమురా (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) తన తదనంతరం పన్నెండు మంది నాయకులవుతారని అన్నారు. ఆ తరువాత ఆయన మరోమాట కూడా చెప్పారు. నేను దాన్ని వినలేకపోయాను. ఆ మాట మా తండ్రిగారు ఇలా తెలియజేశారు : "వారంతా (ఆ నాయకులంతా)

(1) అంటే , ఖురైష్ తెగవాళ్ళు పరిపాలనాధికారంలో ఇతరుల కన్నా శ్రేష్ఠులు కనక సామాన్య ప్రజలు వారికి విధేయులయి ఉంటారని అర్థం. అయితే కొందరు ధర్మవేత్తలు ఈ ప్రవచనాన్ని ఆజ్ఞగా భావించి నాయకత్వం, పరిపాలనా వ్యవహారాలలో ప్రజలు ఖురైషీయులకు తప్పకుండా విధేయులై ఉండాలని అభిప్రాయపడ్డారు. అంటే ఖురైష్ వ్యక్తి గనక ఖలీఫా అయితే ప్రజలు అతనిపై తిరుగుబాటు చేయడం ధర్మసమ్మతం కాదన్న మాట. హజ్రత్ కిర్మానీ (రహ్మలై) అభిప్రాయం ప్రకారం ఈ హదీసులో ఖురైషీయులకు అన్నికాలాల్లో లభిస్తున్న హోదా, అంతస్తుల్ని గురించి ప్రస్తావించడం జరిగింది. అజ్ఞాన కాలంలో కూడా ప్రజలు ఖురైషీయులకు విధేయులయి ఉండేవారు. కారణం వారు కాబా ధర్మకర్తలు. కాబా యాత్ర ఏర్పాట్లు, సౌకర్యాలు-ఇత్యాది విషయాలు వారి చేతుల్లోనే ఉండేవి. ఇస్లాం వచ్చిన తరువాత కూడా ఈ పరిస్థితే కొనసాగింది. అరబ్ ప్రజల్లో అధిక సంఖ్యాకులు ఖురైషీయుల వైపే దృష్టి సారిస్తారు. మక్కా జయించబడినప్పుడు ఖురైషీయులు ఇస్లాం స్వీకరించడం చూసి యావత్తు అరబ్బులు వారిని అనుసరించారు. ఆ తరువాత కొన్నేళ్ళ వరకూ ఖిలాఫత్ పాలనాధికారం ఖురైషీయుల చేతుల్లోనే ఉండింది. (సంకలనకర్త).

(2) అంటే ప్రపంచంలో ఖురైషీయులు జీవించి ఉన్నంత వరకూ ఖిలాఫత్ పాలనాధికారానికి వారే అర్హులని అర్థం. ఇమామ్ నవవీ (రహ్మలై) అభిప్రాయం ప్రకారం ఖిలాఫత్ (రాజ్యాధికారం) ఖురైషీయులకు ప్రత్యేకించబడిందని ఈ హదీసు ద్వారా స్పష్టమవుతోంది. ఖురైష్ వ్యక్తిని తప్ప మరెవరినీ ఖలీఫాగా చేయడం ధర్మసమ్మతం కాదు. ప్రవక్త అనుచరుల కాలంలో, ఆ తరువాత కాలంలో కూడా ఈ విషయంపై ధర్మవేత్తలు ఏకాభిప్రాయంతో నిర్ణయం తీసుకున్నారు. దీన్ని వ్యతిరేకించినవాడు 'బిద్అతీ' (ధర్మంలో కొత్త పోకడలు సృష్టించినవాడు) అవుతాడు. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ హదీసులో ప్రపంచంలో ఇద్దరు ఖురైషీయులు బ్రతికి ఉన్నాసరే ఈ (ఖిలాఫత్) వ్యవహారం వారిలోనే ఉంటుందని అన్నారు. ఆయన ప్రవచించిన ఈ సూక్తి ప్రతి యుగంలోనూ నిజమని రుజువవుతూ వస్తోంది. వివిధ కాలాల్లో ఖురైష్ కాని వ్యక్తులు బలవంతంగా ప్రభుత్వాన్ని చేజిక్కించుకొని ప్రజలపై బలవంతపు పెత్తనం చెలాయించినప్పటికీ, ఖలీఫా పదవికి ఖురైషీయులే అర్హులని ప్రజలు విశ్వసించేవారు. అంటే ప్రభుత్వాన్ని ఎవరు స్వాధీనం చేసుకున్నా ఖలీఫా అనబడేందుకు ఖురైష్ వ్యక్తి మాత్రమే అర్హుడని ఈ హదీసు మనకు పరోక్షంగా తెలియజేస్తోందన్న మాట. (సంకలనకర్త).

ఖురైష్ వంశానికి చెందినవారయి ఉంటారని దైవప్రవక్త (సల్లం) అన్నారు."[1]

(సహీహ్ బుఖారీ:- 93వ ప్రకరణం - అహ్కాం, 51వ అధ్యాయం - ఇస్తిఖ్లాఫ్)

2వ అధ్యాయం - ఖలీఫా నియామకం గురించి....

1196. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం:- హజ్రత్ ఉమర్ (రజి)ని "మీరు ఖలీఫా వారసుడిగా ఎవరి పేరునయినా ఎందుకు ప్రతిపాదించరు?" అని అడిగిన ప్రశ్నకు ఆయన ఇలా సమాధానమిచ్చారు- "తదుపరి ఖలీఫాగా నేను ఎవరి పేరునైనా ప్రతిపాదిస్తే అదీ సమంజసమే. ఎందుకంటే నా కన్నా శ్రేష్ఠుడయిన వ్యక్తి అంటే, హజ్రత్ అబూ బకర్ (రజి) తన వారసుడి పేరు ప్రతిపాదించారు. ఒకవేళ నేను ఎవరి పేరునూ ప్రతిపాదించకపోతే (అదీ సరైన పద్ధతే). నాకన్నా అత్యంత శ్రేష్ఠులయిన దైవప్రవక్త (సల్లం) ఖలీఫాగా ఎవరి పేరునూ ప్రతిపాదించలేదు (అన్న విషయం గమనార్హం). ప్రజలు ఈ మాట విని ఆయన్ని ప్రశంసించారు. ఆ తరువాత హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) ఇలా అన్నారు - "ప్రజలలో రెండు కోవలకు చెందినవారు ఉన్నారు. కొందరు ఖలీఫా పదవి పట్ల మక్కువ గల వారున్నారు. మరికొందరు అదంటే భయపడేవారున్నారు. నేనీ బాధ్యతాభారం నుండి (దేవుని దగ్గర) పూర్తిగా విముక్తి పొందాలనుకుంటున్నాను. దీనివల్ల నాకు పుణ్యఫలం లభించకపోయినా నష్టం (దైవశిక్ష) మాత్రం కలగకూడదని నేను కోరుకుంటున్నాను. నేను జీవించి ఉన్నంత కాలం ఖిలాఫత్ భారం మోస్తూ వచ్చాను. ఇప్పుడు నేను మరణించిన తరువాత కూడా ఆ భారం నా మీద ఉండకూడదని భావిస్తున్నాను.[2] అందువల్ల ఖలీఫా వారసుడి కోసం నేనెవరి పేరునూ ప్రతిపాదించదలచు కోలేదు."

(సహీహ్ బుఖారీ:- 93వ ప్రకరణం - అహ్కాం, 51వ అధ్యాయం - ఇస్తిఖ్లాఫ్)

---

(1) ఖురైష్ వంశానికి చెందిన ఈ పన్నెండు మంది నాయకులు (అంటే ఖలీఫాలు) హజ్రత్ అబూ బకర్(రజి) నుండి హజ్రత్ ఉమర్ బిన్ అబ్దుల్ అజీజ్ (రజి) వరకు అయిన పన్నెండు మంది ఖలీఫాలని భావించవచ్చు. వీరు తొలి కాలం ఖలీఫాలు. వీరు ఆ తరువాత వచ్చిన బనూ ఉమయ్యా ఖలీఫాలు, బనూ అబ్బాసీ ఖలీఫాల కన్నా శ్రేష్ఠులు. బనీ ఉమయ్యా, బనూ అబ్బాసీ ఖలీఫాలు ఖలీఫాలని బిరుదు పెట్టుకున్నప్పటికీ వారి ఖిలాఫత్ విధానం నామ మాత్రంగానే సాగింది.

పన్నెండు ఖలీపాల పేర్లు ఇవి:- (1) హజ్రత్ అబూబకర్ సిద్దీఖ్ (రజి), (2) హజ్రత్ ఉమర్ ఫారూఖ్ (రజి), (3)హజ్రత్ ఉస్మాన్ (రజి), (4) హజ్రత్ అలీ (రజి), (5) హజ్రత్ హసన్ (రజి), (6) హజ్రత్ ముఆవియా (రజి), (7) యజీద్ బిన్ ముఆవియా (రజి), (8) మర్వాన్, (9) అబ్దుల్ మాలిక్ (రహ్మలై), (10) హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ జుబైర్ (రజి), (11) వలీద్ బిన్ అబ్దుల్ మలిక్ (రహ్మలై), (12) హజ్రత్ ఉమర్ బిన్ అబ్దుల్ అజీజ్ (రహ్మలై). వీరంతా ఖురైష్ వంశానికి చెందినవారే. వీరిలో కొందరు వివాదాస్పదమైన వారుగా ఉన్నప్పటికీ తొలి కాలపు పన్నెండు ఖలీఫాలు, నాయకులు వీరే కాగలరు. (సంకలనకర్త).

(2) రాజ్యాధికారం, ఖిలాఫత్ పదవి చాలా సున్నితమైన వ్యవహారం. దాని బరువు బాధ్యతల నుండి క్షేమంగా బయట పడటమంటే ఎంతో గొప్ప విషయం. అందువల్ల హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) ఈ బరువు బాధ్యతల వల్ల పుణ్యం, ప్రయోజనాలు లభించకపోయినా కనీసం పాపం కలగకుండా ఉంటే అదే పదివేలని భావించేవారు. ప్రజల అంతరంగాల స్థితి దేవునికి మాత్రమే తెలుసు. కొందరు రాజ్యకాంక్ష కలిగినవారు ఉంటే మరికొందరు అదంటే భయపడేవారున్నారు. ఇలాంటి స్థితిలో తానొకవేళ పొరపాటున రాజ్యకాంక్షగల వ్యక్తిని గనక తన వారసుడిగా చేస్తే తన మరణానంతరం అతని కర్మలకు తాను బాధ్యత వహించవలసి ఉంటుందని హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) తన భయాందోళనలను వ్యక్తపరిచారు. బ్రతికి ఉండగా తాను ఎలాగూ ఖిలాఫత్ బాధ్యత, ప్రజల బాధ్యత వహిస్తూనే ఉన్నాను. మరణించిన తరువాత కూడా ఈ బాధ్యత తనపై ఉంటుంది. దీనికి తోడు మరొకరి బాధ్యతను కూడా తన నెత్తి మీద వేసుకోవడం ఎందుకు అన్నది ఆయన ఉద్దేశం. ఒకవేళ తన వారసుని పేరు ప్రతిపాదించినా అందులో ఎలాంటి తప్పులేదు. కారణం తన కంటే శ్రేష్ఠుడైన హజ్రత్ అబూ బకర్ (రజి) వారసుని పేరు ప్రతిపాదించి ఒక సంప్రదాయాన్ని నెలకొల్పారు. వారసుని పేరు ప్రతిపాదించకపోతే అదీ సమంజసమైన వైఖరే. ఎందువల్లనంటే దైవప్రవక్త (సల్లం) సయితం తన వారసుడిగా ఎవరి పేరూ ప్రతిపాదించకుండా ఖలీఫా ఎన్నిక బాధ్యతను ముస్లిం సమాజానికి వదలిపెట్టారు.

ఖిలాపత్ వ్యవహారంలో ఈ రెండు పద్ధతులు సరయినవేనన్న ఏకాభిప్రాయం ముస్లిం సమాజంలో ఉంది. ప్రస్తుత ఖలీఫా తన వారసుడి పేరు ప్రతిపాదించినా, ప్రతిపాదించకుండా కొత్త ఖలీఫా ఎంపిక బాధ్యతను ప్రజలకు వదలిపెట్టినా రెండు విధానాలూ సమంజసమైనవే. ఈ కారణంగానే హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) తన వారసుడి పేరును ప్రతిపాదించకుండా కొత్త ఖలీఫా ఎంపిక కోసం ఆర్గురు సభ్యులతో కూడిన ఒక ఎన్నిక సంఘాన్ని నియమించారు.

3వ అధ్యాయం - పదవీ బాధ్యతలను కాంక్షించడం నిషిద్ధం

1197. హజ్రత్ అబ్దుర్రహ్మాన్ బిన్ సమురా (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) నాతో ఇలా అన్నారు - "అబ్దుర్రహ్మాన్ బిన్ సమురా! నీవు ఎన్నడూ పదవిని, నాయకత్వాన్ని కోరకు. నీ కోరిక ప్రకారం పదవీ పాలనాధికారాలు గనక నీకు ఇవ్వడం జరిగితే ఆ బాధ్యతాభారం పూర్తిగా నీ మీదనే పడుతుంది. (దైవ సహాయం పొందే అర్హతను కోల్పోతావు). ఒకవేళ నీవు కోరకుండానే ఆ బాధ్యతా భారం నీపై మోపబడితే మాత్రం ఆ బాధ్యతా నిర్వహణలో నీకు దైవ సహాయం లభిస్తుంది."

(సహీహ్ బుఖారీ:- 83వ ప్రకరణం - ఐమాన్ వన్నుజూర్, 1వ అధ్యాయం - ఖౌలిల్లాహి తఆలా లాయు అఖిజు కుముల్లాహు బిల్లగ్వి ఫీ ఐమానికుమ్)

1198. హజ్రత్ అబూ మూసా అష్అరీ (రజి) కథనం:- నేను దైవప్రవక్త (సల్లం) దగ్గర ఉన్నాను. అప్పుడు నాతో పాటు అష్అరీయులలో మరో ఇద్దరు వ్యక్తులు కూడా ఉన్నారు. ఒకతను నా ఎడమవైపు, మరొకతను నా కుడివైపు ఉన్నారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) మిస్వాక్ పుల్లతో పలు దోముకుంటున్నారు. వారిద్దరూ ఆయన్ని (పదవులు) అర్థించారు. అప్పుడు ఆయన నన్ను ఉద్దేశించి - "అబూ మూసా! (లేక అబ్దుల్లా బిన్ ఖైస్!) నీ అభిప్రాయం ఏమిటి?" అని అడిగారు. నేను సమాధానమిస్తూ "మిమ్మల్ని సత్యం ఇచ్చి పంపిన శక్తిమంతుని సాక్షి! వీరిద్దరూ తమ మనస్సుల్లో ఏముందో నాకు చెప్పలేదు. వీరిద్దరూ ఇలా పదవులివ్వమని అడుగుతారని నాకు ఏ మాత్రం తెలియదు".

దైవప్రవక్త (సల్లం) తమ నోట్లో పలుదోము పుల్ల పెట్టుకొని ఉన్న దృశ్యం ఇప్పటికీ నా మనోనేత్రంలో మెదలుతోంది. ఆయన (నా మాటలు విని) ఇలా అన్నారు : "మేము పదవీ కాంక్షాపరుడికి ఎలాంటి పదవీ బాధ్యతను అప్పగించము. అబూ మూసా! (లేక అబ్దుల్లా బిన్ ఖైస్!) నీవు యమన్ (పాలకుడిగా) వెళ్ళు".

హజ్రత్ అబూ మూసా (రజి) యమన్‌కు వెళ్ళిపోయిన తరువాత దైవప్రవక్త (సల్లం) హజ్రత్ ముఆజ్ బిన్ జబల్ (రజి)ని కూడా ఆయన దగ్గరకు పంపించారు. హజ్రత్ ముఆజ్ (రజి) యమన్ దేశంలో హజ్రత్ అబూ మూసా (రజి) దగ్గరికి చేరుకున్నారు. అప్పుడు హజ్రత్ అబూ మూసా (రజి) ఆయన కోసం ఒక పరుపును పరిచి, దిగండి అన్నారు. ఆ సమయంలో హజ్రత్ అబూ మూసా ముందు ఒక వ్యక్తి బంధింపబడి ఉన్నాడు. హజ్రత్ ముఆజ్ (రజి) అతడ్ని చూసి "ఏమిటీ ఇతని వ్యవహారం?" అని అడిగారు. హజ్రత్ అబూ మూసా (రజి) సమాధానమిస్తూ "ఇతను ఇది వరకు యూద మతస్థుడిగా ఉండేవాడు. తరువాత ముస్లింగా మారాడు. ఆ తరువాత మళ్ళీ మతభ్రష్టుడయి యూదుడిగా మారిపోయాడు, సరే కూర్చోండి" అని అన్నారు.

హజ్రత్ ముఆజ్ (రజి) కూర్చోవడానికి నిరాకరిస్తూ "దేవుడు, ఆయన ప్రవక్త (సల్లం) నిర్దేశించిన చట్టం ప్రకారం ఇతడ్ని హతమార్చనంత వరకు నేను కూర్చోలేను" అని అన్నారు. ఈ మాట ఆయన మూడుసార్లు అన్నారు. అప్పుడు హజ్రత్ అబూ మూసా (రజి) ఆజ్ఞ జారీ చేశారు; ఆ వ్యక్తి వధించబడ్డాడు. ఆ తరువాత వారిద్దరూ పరస్పరం తహజ్జుద్ (అర్థరాత్రి) నమాజును గురించి

మాట్లాడుకోనారంభించారు. వారిలో ఒకరు ఇలా అన్నారు: "నేను రాత్రి వేళ తహజ్జుద్ నమాజు కూడా చేస్తాను, కాస్సేపు నిద్ర కూడా పోతాను. రాత్రి జాగరణ చేసి తహజ్జుద్ నమాజు చేస్తే ఎలా పుణ్యం ప్రాప్తమవుతుందో నిద్ర విషయంలో కూడా అలాగే నాకు పుణ్యం ప్రాప్తమవుతుందని ఆశిస్తున్నాను."

(సహీహ్ బుఖారీ:- 88వ ప్రకరణం-ఇస్తితా బతిల్ ముర్తదీన్, 2వ అధ్యాయం - హుక్మిల్ ముర్తది వల్ ముర్తద్ద)

5వ అధ్యాయం - న్యాయపాలకుడి ఔన్నత్యం, క్రూరపాలకుడికి శిక్ష, ప్రజల పట్ల మృదువైఖరి

1199. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం:- మీలో ప్రతి వ్యక్తీ బాధ్యతాయుతుడయిన సంరక్షకుడే. తత్కారణంగా అతని సంరక్షణలో ఉన్నవారి (మంచీ చెడ్డలను) గురించి అతడ్ని (పరలోకంలో) ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది. పాలకుడు తన పాలిత ప్రజల భద్రతకు, సంరక్షణకు బాధ్యుడు. అందుచేత ఆ ప్రజలను, వారి వ్యవహారాలను గురించి అతడ్ని ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది. ఒక సాధారణ వ్యక్తి కూడా తన భార్యాపిల్లల భద్రతకు, సంరక్షణకు బాధ్యుడవుతాడు. వారిని గురించి అతడ్ని ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది. అదే విధంగా స్త్రీ కూడా తన భర్త ఇంటికి, అతని పిల్లలకు సంరక్షకురాలు. ఆమెను వారిని గురించి ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది. సేవకుడు తన యజమాని ఆస్తిపాస్తులకు సంరక్షకుడు. వాటిని గురించి అతడ్ని విచారించడం జరుగుతుంది. కనుక గుర్తుంచుకోండి! మీలో ప్రతి ఒక్కడూ బాధ్యతాయుతుడయిన సంరక్షకుడే. అతని అధీనంలో ఉన్నవారి (వాటి) ని గురించి అతడు ప్రశ్నించబడతాడు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 49వ ప్రకరణం-ఇత్ఖ్, 17వ అధ్యాయం - కరాహియతిత్తతావులి అలర్రఖీఖ్)

1200. ఇమామ్ హసన్ బస్రి (రహ్మాలై) కథనం:- హజ్రత్ మాఖిల్ బిన్ యసార్ (రజి) ప్రాణాంతక వ్యాధికి గురయినప్పుడు ఉబైదుల్లా బిన్ జియాద్ ఆయన్ని పరామర్శించడానికి వచ్చాడు. అప్పుడు హజ్రత్ మాఖిల్ (రజి) అతనితో ఇలా అన్నారు; "నేను దైవప్రవక్త (సల్లం) నోట విన్న ఒక హదీసును నీకు విన్పిస్తాను. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా ప్రవచించారు- దేవుడు ఒక వ్యక్తిని ప్రజలకు పాలకుడిగా, సంరక్షకునిగా చేసినప్పుడు , అతను గనక తన ప్రజల పట్ల శ్రేయోభిలాషతో వారి భద్రత, సంరక్షణా బాధ్యతలను నెరవేర్చకపోతే అతను స్వర్గ సువాసనను సయితం ఆస్వాదించలేడు".

(సహీహ్ బుఖారీ:- 93వ ప్రకరణం - అహ్కాం, 8వ అధ్యాయం - మనిస్తర్అరయియ్యతన్ ఫలమ్ యన్సాహ్)

6వ అధ్యాయం - విజయప్రాప్తిని దొంగిలించడం అధర్మం

1201. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) ఓసారి నిలబడి ప్రసంగిస్తూ విజయప్రాప్తిలో దొంగతనం గురించి ప్రస్తావించారు. దాన్ని ఘోర పాపకార్యంగా పరిగణించారు. దానికి కఠినాతి కఠినమైన శిక్ష పడుతుందని చెప్పారు. ఆయన ఈ విధంగా అన్నారు - "గుర్తుంచుకోండి. ప్రళయదినాన మీలో ఏ వ్యక్తీ తన మెడ మీద ఒక మేక ఎక్కి 'మేమే' అంటున్న స్థితిలో గాని, లేదా

తన మెడ మీద ఒక గుర్రం ఎక్కి సకిలిస్తున్న స్థితిలోగాని నా దగ్గరకు వచ్చి 'దైవప్రవక్తా! నన్ను ఆదుకోండ'ని అనకూడదు సుమా! అప్పుడు 'నేను మీకెలాంటి సహాయం చేయలేను. (దేవుని) ఆజ్ఞలన్నింటినీ నేను నీకు అందజేశాను' అని సమాధానమిస్తాను. అలాగే మీలో ఏ ఒక్కరూ తన మెడ మీద ఒంటె ఎక్కి అరుస్తున్న స్థితిలో నా దగ్గరకు వచ్చి 'దైవప్రవక్తా నన్ను కాపాడండ'ని అనకూడదు. అప్పుడు 'నేను మీ కోసం ఏమీ చేయజాలను. నేను (పాప పుణ్యాలను గురించిన) ప్రతి విషయం నీకు తెలియజేశాను' అని సమాధానమిస్తాను. అదే విధంగా మీలో ఏ ఒక్కడూ తన మెడ మీద వెండి బంగారాలు పెట్టబడిన స్థితిలో వచ్చి 'దైవప్రవక్తా! నన్ను ఆదుకోండ'ని అనకూడదు. అప్పుడు 'నేను నిన్నే విధంగానూ ఆదుకోలేను. నేను చెప్పవలసినదంతా నీకు చెప్పేశాను!' అని సమాధానమిస్తాను. అలాగే మీలో ఏ ఒక్కడూ తన మెడ మీద తాను భరించలేనంత బరువయిన బట్టల మూట పెట్టబడి ఉన్న స్థితిలో వచ్చి 'దైవప్రవక్తా! నాకు సహాయం చేయండ'ని అనకూడదు. అప్పుడు 'నేను నీ కెలాంటి సహాయం చేయలేను. నేను నీకు దేవుని ఆజ్ఞలన్నీ చేరవేశాను' అని చెబుతాను. (అలాంటి దుస్థితి మీకెవరికీ దాపురించకూడదు సుమా!)".

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - జిహాద్, 189 వ అధ్యాయం - అల్ గులూల్)

7వ అధ్యాయం - ప్రభుత్వోద్యోగులు పారితోషికాలు, కానుకలు స్వీకరించడం నిషిద్ధం

1202. హజ్రత్ అబూ హమీద్ సాయిదీ (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) జకాత్, సదఖాలు (రెవెన్యూ) వసూలు చేయడానికి ఒక వ్యక్తిని (తహసీల్‌దారుగా) నియమించారు. అతను తన కప్పగించబడిన పని పూర్తి చేసుకుని తిరిగొచ్చి "దైవప్రవక్తా! ఈ ధనం మీది, ఇది నాకు పారితోషికంగా లభించింది" అని అన్నాడు. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ మాటలు విని "నీవు నీ తల్లిదండ్రుల ఇంట్లోనే ఎందుకు కూర్చోలేదు? అప్పుడు నీకెవరైనా పారితోషికం తెచ్చిస్తారో లేదో తెలుస్తుంది కదా!" అని అన్నారు.

ఆ తరువాత ఆయన ఇషా నమాజ్ చేసి (ఉపన్యాసమివ్వడానికి) నిలబడ్డారు. ముందుగా ఆయన షహాదత్ కలిమా (సత్యసాక్ష్య వచనం) పఠించి దైవస్తోత్రం చేశారు. దానికి దేవుడే యోగ్యుడు. ఆ తరువాత ఆయన ఇలా అన్నారు: "ఈ కార్య నిర్వాహకులకు ఏమయింది? మేమొక వ్యక్తిని కార్య నిర్వాహకునిగా (అంటే రెవెన్యూ వసూలు చేసే ఉద్యోగిగా) నియమించి పంపితే అతను తిరిగొచ్చి 'ఇది నన్ను వసూలు చేయడానికి పంపిన ధనం, ఇది నాకు పారితోషికంగా లభించిన ధనం' అని అంటున్నాడు. అతను తన తల్లిదండ్రుల ఇంట్లోనే ఎందుకు కూర్చోలేదు. అప్పుడు తెలుస్తుందిగా అతనికి పారితోషికం ఎవరు తెచ్చిస్తారో! ఎవరి అధీనంలో ముహమ్మద్ ప్రాణం ఉందో ఆ శక్తిమంతుని సాక్షి! ఈ (ప్రభుత్వ) రాబడిలో ఎవరు నమ్మకద్రోహానికి పాల్పడతాడో ప్రళయదినాన దొంగిలించబడిన ఆ ధనం అతని మెడ మీద పెనుభారంగా పరిణమిస్తుంది. అతను ఒంటెను దొంగిలించి ఉంటే ఆ ఒంటె అతని మెడ మీద ఎక్కి అరుస్తూ అతనికి దుర్భరంగా మారవచ్చు. ఒకవేళ అతను ఆవును దొంగిలించి ఉంటే ఆ ఆవు అతని మెడ మీద అంబా అంటూ ఉండవచ్చు, మేకయితే 'మేమే' అంటూ ఉండవచ్చు. గుర్తుంచుకోండి! నేను దేవుని ఆజ్ఞలన్నీ మీకు అందజేశాను (నా బాధ్యత తీరిపోయింది,

ఇక ఎవరి కర్మలకు వారే బాధ్యులు)".

దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచిస్తూ తమ హస్తాన్ని బాగా పైకెత్తారు. అప్పుడు మాకు ఆయన చంకలోని తెలుపుదనం కన్పించింది".(1)

(సహీహ్ బుఖారీ:- 83వ ప్రకరణం - అల్ ఐమాన్ వన్నుజూర్, 3వ అధ్యాయం - కైఫ కాన యమీనున్నబియ్యి (సల్లం))

8వ అధ్యాయం - దైవాదేశాలకు విరుద్ధంగా లేనంత వరకూ పాలకుల ఆజ్ఞలను శిరసావహించడం (ప్రజల) విధి

1203. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రజి) కథనం:- "విశ్వాసులారా! దేవునికి విధేయత చూపండి, దైవప్రవక్తకు విధేయత చూపండి. మీలోని అధికారికి (నాయకునికి) కూడా". (4:59) అన్న దైవసూక్తి అబ్దుల్లా బిన్ హుజైఫా బిన్ ఖైస్ బిన్ అదీ విషయంలో అవతరించింది. దానికి ముందు దైవప్రవక్త (సల్లం) ఆయన్ని ఒక సైనిక దళానికి నాయకునిగా నియమించి పంపారు.(2)

(సహీహ్ బుఖారీ:- 93వ ప్రకరణం - అహ్కామ్, 1వ అధ్యాయం - ఖౌలిల్లాహి తఆలా అతీవుల్లాహ వ అతీ వుర్రసూల వఉలిల్ అమ్రి మిన్‌కుమ్)

(65వ ప్రకరణం - తఫ్సీర్, 4-నిసా సూరా, 10వ అధ్యాయం - ఖౌలిహీ (ఉలిల్ అమ్రి మిన్‌కుమ్)

1204. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:- ఎవరు నాకు విధేయుడయ్యాడో అతను వాస్తవానికి దేవునికి విధేయుడయ్యాడు - మరెవరు నాకు అవిధేయుడయ్యాడో అతను నిజానికి దేవునికే అవిధేయుడయిపోయాడు. అలాగే ఎవరు నేను నియమించిన నాయకునికి విధేయత చూపాడో అతను నాకు విధేయత చూపినట్లే; మరెవరు నేను

---

(1) ఈ హదీసుని బట్టి ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు (ప్రజల నుండి) కానుకలు, పారితోషికాలు స్వీకరించకూడదని, అది ప్రభుత్వ ధనం లేక విజయప్రాప్తి నుండి దొంగిలించి నమ్మకద్రోహానికి పాల్పడినట్లవుతుందని తెలుస్తోంది. ప్రభుత్వోద్యోగి కానుకలు (లంచం) స్వీకరించడమంటే తన హోదా, అధికారాల ద్వారా అక్రమ ప్రయోజనాలను పొందడమే; తన బాధ్యతలను దుర్వినియోగం చేయడమే. అందువల్లనే దైవప్రవక్త (సల్లం) విజయప్రాప్తిని కాజేసే వ్యక్తికి ప్రళయదినాన ఏ శిక్ష పడుతుందో, కానుక (లంచం) తీసుకునే ప్రభుత్వోద్యోగికి కూడా అదే శిక్ష పడుతుందని హెచ్చరించారు.

(2) 'ఫత్‌హుల్ బారి' గ్రంథంలో ఇలా ఉంది: "దేవునికి విధేయత చూపండి అంటే దేవుడు దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌లో అవతరింపజేసిన ఆజ్ఞలను పాటించడమని అర్థం. దైవప్రవక్త (సల్లం) కు విధేయత చూపండి అంటే దైవప్రవక్త (సల్లం) దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌కు భాష్యం చెబుతూ తన సంప్రదాయాలుగా ప్రసాదించిన ప్రవచనాలను ఆచరించండని అర్థం." ఈ సూక్తిలో విధేయత చూపండి అనే క్రియను దైవప్రవక్త (సల్లం) కు కూడా చేర్చబడిందంటే దేవునికి విధేయత చూపడం ఎలా విధియో అలాగే దైవప్రవక్త (సల్లం) కు కూడా విధేయత చూపడం విధి అని భావం. కాని అధికారి (నాయకుడి) విషయంలో ఈ విధంగా లేదు. అధికారి విధేయత దేవుని విధేయత, దైవప్రవక్త (సల్లం) విధేయతలకు లోబడి ఉంటుంది. అంటే అధికారి ఇచ్చే ఆజ్ఞ దేవుని ఆజ్ఞకు లేదా దైవప్రవక్త (సల్లం) ఆజ్ఞకు అనుగుణంగా ఉన్నప్పుడే అతనికి విధేయత చూపవలసి ఉంటుంది. ఈ కారణంగానే విధేయత చూపండనే క్రియను అధికారి అనే పదానికి చేర్చబడలేదు.

(సంకలనకర్త).

నియమించిన నాయకునికి అవిధేయుడయ్యాడో అతను స్వయంగా నాకు అవిధేయుడయి పోయాడన్నమాట.★

(సహీహ్ బుఖారీ:- 93వ ప్రకరణం - అహ్కామ్, 1వ అధ్యాయం - ఖౌలిల్లాహి తఆలా (అతీవుల్లాహ వ అతీవుర్రసూల వ ఉలిల్ అమ్రి మిన్‌కుమ్)

1205. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:- ప్రతి ముస్లిం తప్పనిసరిగా (తమ నాయకుడు చెప్పే) మాటను వినాలి, (అతని ఆజ్ఞను) శిరసావహించాలి. (ఆ మాట, ఆ ఆజ్ఞ) తనకు ఇష్టమున్నా లేకపోయినా సరే. పాప కార్యానికి సంబంధించిన ఆజ్ఞ ఇవ్వబడనంతవరకు విధిగా (అతని మాటను) వినాలి, (అతని ఆజ్ఞను) శిరసావహించాలి. ఒకవేళ ఆ నాయకుడు లేక అధికారి పాపానికి, అధర్మానికి సంబంధించిన ఆజ్ఞ ఇస్తే అతని ఆజ్ఞను శిరసావహించకూడదు. (శిరసావహిస్తే పాప కార్యానికి పాల్పడిన వాడవుతాడు).

(సహీహ్ బుఖారీ:- 93వ ప్రకరణం - అహ్కామ్, 4వ అధ్యాయం - అస్సమ్‌యి వత్తాఅతి లిల్ ఇమామి మాలమ్ తకున్ మాసియ)

1206. హజ్రత్ అలీ (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) ఒక సైనిక దళానికి ఒక అన్సారీ ముస్లింని సేనాపతిగా నియమించి పంపారు. ఆ సందర్భంలో ఆయన ఆ సేనాపతికి విధేయులయి ఉండాలని సైనికులను ఆజ్ఞాపించారు. అయితే ఆ సేనాపతి (ఒక సందర్భంలో) వారి మీద ఆగ్రహం వెలిబుచ్చుతూ "మీరంతా నాకు విధేయులయి ఉండాలని దైవప్రవక్త (సల్లం) మిమ్మల్ని ఆదేశించ లేదా?" అని అడిగాడు. దానికి వారంతా "నిజమే, ఆదేశించారు" అన్నారు. "అయితే నేనొక నిర్ణయం తీసుకున్నాను. దాని ప్రకారం మీరు కట్టెలు తెచ్చి ఒక చోట పేర్చండి. ఆ తరువాత దానికి నిప్పు పెట్టి అందులోకి ప్రవేశించండి" అని అన్నాడు ఆ సేనాపతి. సైనికులు (అతని ఆజ్ఞను శిరసావహిస్తూ) కట్టెలు తెచ్చి పేర్చారు. వాటికి నిప్పు కూడా పెట్టారు. కాని అందులో ప్రవేశించాలని అనుకున్నప్పుడు వారు ఒకరి ముఖాలు మరొకరు (అయోమయంగా) చూసుకోసాగారు. వారిలో కొందరు మాట్లాడుతూ "మనం (నరక) అగ్ని నుండి తప్పించుకోవడానికే కదా దైవప్రవక్త (సల్లం)కు విధేయులయిపోయాము! అలాంటిది ఇప్పుడు మనం అగ్నిలో దూకడమేమిటీ?" అని అన్నారు. వారు ఈ విధంగా ఆలోచిస్తూ మాట్లాడుకుంటుండగా ఆ నిప్పు కాస్తా ఆరిపోయింది. అటు ఆ సేనాపతి కోపం కూడా చల్లారిపోయింది.

ఆ తరువాత దైవప్రవక్త (సల్లం) ముందు ఈ సంఘటన గురించి ప్రస్తావించడం జరిగింది. దైవప్రవక్త (సల్లం) అది విని "వారు గనక అప్పుడు అగ్నిలో దూకి ఉంటే ఇక ఎన్నటికీ అగ్ని నుంచి

★ ఈ ప్రవచనంలో దైవప్రవక్త (సల్లం) అధికారి విధేయతను తన విధేయతతో పోల్చి అధికారుల వ్యవహారానికి ఎంతో ప్రాముఖ్యం ఇచ్చారు. దీనిక్కారణం ఖురైషీయులకు వారి దగ్గర ఉండే అరబ్బులకు నాయకత్వపు హోదా గురించి అంతగా తెలియక పోవడమే. వారు తమ తెగ నాయకులకు తప్ప మరెవరికీ తలవొగ్గరు. ఇస్లామీ యుగం ప్రారంభ రోజుల్లో ఆ అరబ్బులకు తమపై నాయకుణ్ణి నియమించడం నచ్చలేదు. దాంతో కొందరు నాయకునికి విధేయత చూపడానికి నిరాకరించారు. అందువల్ల దైవప్రవక్త (సల్లం) నాయకునికి విధేయత చూపడమంటే తనకు విధేయత చూపడమేనని చెప్పి అధికారి (నాయకుని) విధేయతకు అత్యంత ప్రాముఖ్యమిచ్చారు. ప్రజలు అధికారులకు విధేయత చూపడం నేర్చుకొని, సమాజంలో సంక్షోభం, అనైక్యతలు సృష్టించకూడదన్నదే దైవప్రవక్త (సల్లం) ప్రవచనంలోని ఆంతర్యం. (సంకలనకర్త).

బయటపడే వారే కాదు. ఎల్లప్పుడూ నరకాగ్నిలోనే కాలిపోతూ ఉండేవారు. ధర్మసమ్మతమైన వ్యవహారాల్లో మాత్రమే విధేయత చూపాలి" అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 93వ ప్రకరణం - అహ్కామ్, 4వ అధ్యాయం - అస్సమ్‌యి వత్తా అతిలిల్ ఇమామి మాలమ్ తకున్ మాసియ)

1207. హజ్రత్ జునాదా బిన్ అబీ ఉమయ్యా (రహ్మాలై) కథనం:- మేము ఓసారి హజ్రత్ ఉబాదా బిన్ సామిత్ (రజి) దగ్గరకు వెళ్ళాము. అప్పుడు ఆయన వ్యాధిగ్రస్తులయి ఉన్నారు. మేము ఆయనతో మాట్లాడుతూ "దేవుడు మీకు ఆరోగ్యం చేకూర్చుగాక! మీరు దైవప్రవక్త (సల్లం) దగ్గర విన్న హదీసు ఏదైనా మాకు విన్పించండి. దీనివల్ల దేవుడు మీక్కూడా ప్రయోజనం (పుణ్యం) కలిగించవచ్చు" అని అన్నాము. దానికి ఆయన ఈ విధంగా సమాధానమిచ్చారు:

"దైవప్రవక్త (సల్లం) మమ్మల్ని ప్రమాణం చేయడానికి పిలిచినప్పుడు మేము ఆయన చేతిపై ప్రమాణం చేశాము. ఈ ప్రమాణంలో ఆయన మాచేత వాగ్దానం చేయించుకున్న విషయాలలో, ఆజ్ఞలు విని వాటిని పాటిస్తామని, అవి మాకు నచ్చినా నచ్చకపోయినా, కలిమిలోనూ లేమిలోనూ, మా హక్కులు కాలరాయబడినా, ఎట్టి పరిస్థితిలోనయినా సరే మేము వాటిని శిరసావహిస్తామన్న వాగ్దానం కూడా ఉంది. ఇంకా ప్రభుత్వ వ్యవహారాలను గురించి ప్రభుత్వాధికారులతో తగవుపడరాదన్న వాగ్దానం కూడా ఉంది. అయితే (పాలకులు) బహిరంగంగా సత్య వ్యతిరేక కార్యకలాపాలకు పాల్పడినప్పుడు మీ దగ్గర దేవునికి సంబంధించిన స్పష్ట ప్రమాణం, తగిన నిదర్శనాలు ఉంటే మటుకు (మీరు వారికి తల ఒగ్గరాదు)"★

(సహీహ్ బుఖారీ:- 92వ ప్రకరణం - ఫితన్, 2వ అధ్యాయం - ఖౌలిన్నబియ్యి (సల్లం) సతరౌనబాది ఉమూరన్ తున్‌కిరూనహా)

10వ అధ్యాయం - ఖలీఫాతో చేసిన ప్రమాణాన్ని పాటించడం అవశ్యం

1208. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) ఓసారి ఇలా ప్రవచించారు:- "ఇస్రాయీల్ సంతతి వారి ప్రభుత్వం దైవప్రవక్తల చేతుల్లో ఉండేది. ఒక ప్రవక్త చనిపోగానే ఆయన

★ ఇమామ్ నవవీ (రహ్మాలై) ఇలా రాస్తున్నారు: అధికారి (పాలకుడు) బహిరంగంగా షరీఅత్ ఆజ్ఞలను ఉల్లంఘిస్తుంటే మీరు చూస్తూ మౌనంగా ఉండకూడదు. అతని ముందు యదార్థం మాట్లాడటం చాలా అవసరం. అయితే ముస్లిం పాలకునిపై తిరుగుబాటు చేయడం మటుకు నిషిద్ధం. అతను దుర్మార్గుడైనా, దౌర్జన్యపరుడైనా సరే తిరుగుబాటు చేయకూడదు. ఇది యావత్తు ధర్మవేత్తల ఏకాభిప్రాయం. దీనికి ప్రమాణంగా అనేక హదీసులు ఉన్నాయి. అదీగాక దుర్మార్గుడన్న కారణంతో నాయకుణ్ణి పదవి నుండి తొలగించకూడదని ధర్మవేత్తలు తీర్మానించారు. పదవి నుండి తొలగిస్తే కల్లోలం, రక్తపాతం జరిగే ప్రమాదం ఉంది."

ఖాజి అయాజ్ (రహ్మాలై) ఇలా రాస్తున్నారు : "అవిశ్వాసిని నాయకుడిగా చేయడం సరికాదన్న విషయంలో ధర్మవేత్తల మధ్య ఏకాభిప్రాయం ఉంది. అవిశ్వాసి నాయకుడైతే అతణ్ణి పదవి నుండి తొలగించవచ్చు. అలాగే ముస్లిం నాయకుడు నమాజు చేయడం మానేస్తే లేదా ధర్మంలో లేని కొత్త విషయాలు (బిద్అత్) ప్రవేశపెడ్తే అతణ్ణి పదవి నుండి తొలగించవచ్చు. అవిశ్వాస వైఖరి అవలంబిస్తే అతనికి విధేయత చూపకూడదు. అంతేగాక అలాంటి నాయకుణ్ణి ముస్లింలు తక్షణమే పదవి నుండి తొలగించి అతని స్థానంలో న్యాయశీలుడైన నాయకుణ్ణి నియమించాలి. ఇది వారి విద్యుక్త ధర్మం. ధర్మంలో లేని కొత్త విషయాలు ప్రవేశపెడ్తే మాత్రం అతణ్ణి పదవి నుండి తొలగించడం అనివార్యం కాదు. అతణ్ణి తొలగించే శక్తి లేనప్పుడు ముస్లింలు అతని రాజ్యం నుండి వేరే ప్రాంతానికి వలస (హిజ్రత్) పోవాలి. దేవుడే అన్నీ తెలిసినవాడు. (అనువాదకుడు).

స్థానంలో మరొక ప్రవక్త ఆయనకు వారసుడు (ఖలీఫా) అవుతారు. అయితే నా తరువాత మరే దైవప్రవక్తా ప్రభవించడు. కాకపోతే ఖలీఫాలు ఉంటారు, చాలామంది ఉంటారు". అనుచరులు ఈ మాటలు విని "ఈ విషయంలో మాకు మీ ఆజ్ఞ ఏమిటి?" అని అడిగారు. దానికి ఆయన వారితో చేసిన ప్రమాణాన్ని మీరు తప్పకుండా పాటించాలి. మొదట ఎవరితో ప్రమాణం చేయడం జరుగుతుందో అతనికే విధేయులయి ఉండాలి. (ఒకవేళ వారు తమ విధులు, బాధ్యతలు సక్రమంగా నెరవేర్చకపోతే) ఏ ఏ వ్యవహారాలకు వారు బాధ్యులో ఆయా వ్యవహారాలను గురించి స్వయంగా దేవుడే వారి నుండి లెక్క తీసుకుంటాడు. (మీరు మాత్రం మీ బాధ్యతలను నెరవేరుస్తూ ఉండండి.)

(సహీహ్ బుఖారీ:- 60వ ప్రకరణం - అంబియా, 50వ అధ్యాయం - మా జుకిర అన్ బనీ ఇస్రాయీల్)

1209. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ మస్‌వూద్ (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) ఉద్బోధిస్తూ "మీ హక్కులు కాలరాయబడే కాలం సమీపంలోనే ఉంది. అప్పుడు మీకు నచ్చని విషయాలు కూడా ఉంటాయి" అని అన్నారు. అనుచరులు ఈ మాట విని "దైవప్రవక్తా! అలాంటి పరిస్థితుల్లో మాకు మీ ఆజ్ఞ ఏమిటి?" అని అడిగారు. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) సమాధానమిస్తూ "మీపై ఇతరులకున్న హక్కులను మీరు నెరవేర్చండి, మీ హక్కులను (ఆనాటి పాలకులు నెరవేర్చకపోతే వాటిని) గురించి మీరు దైవాన్ని అర్థించండి. (దేవుడు ఆ పాలకునికి సద్బుద్ధి ప్రసాదించవచ్చు, లేదా అతడ్ని పదవీచ్యుతుడ్ని చేసి మీ హక్కులు నెరవేర్చే న్యాయశీలుడైన పాలకుణ్ణెవరినయినా మీ కోసం తీసుకు రావచ్చు).

(సహీహ్ బుఖారీ:- 61వ ప్రకరణం - మనాఖిబ్, 25వ అధ్యాయం - అలా మాతిన్నుబువ్వతి ఫిల్ ఇస్లాం)

11వ అధ్యాయం - పాలకుల దౌర్జన్యాల పట్ల సహనం వహించాలి

1210. హజ్రత్ ఉసైద్ బిన్ హుజైర్ (రజి) కథనం:- అన్సార్ వర్గానికి చెందిన ఒక వ్యక్తి వచ్చి "దైవప్రవక్తా! మీరు ఫలానా వ్యక్తికి ప్రభుత్వాధికారం ప్రసాదించారు కదా, అదే విధంగా నాక్కూడా (ఏదైనా ప్రాంతంలో) ప్రభుత్వాధికారం ప్రసాదించండి" అని అడిగాడు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) నా తదనంతరం సమీపకాలంలోనే మీరు హక్కుల ఉల్లంఘన చూస్తారు. అలాంటి పరిస్థితిలో మీరు కౌసర్ సరస్సు దగ్గర నన్ను కలుసుకునే వరకూ సహనం వహిస్తూ ఉండండి" అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 63వ ప్రకరణం - మనాఖిబిల్ అన్సార్, 8వ అధ్యాయం- ఖౌలిన్నబియ్యి (సల్లం) లిల్ అన్సారి ఇస్‌బిరూ హత్తా తల్‌ఖౌనీ అలల్ హౌజ్)

13వ అధ్యాయం - కల్లోల సమయంలో సంఘానికి అంటి పెట్టుకొని ఉండాలి

1211. హజ్రత్ అబూ ఇద్రీస్ ఖౌలాని (రహ్మలై) కథనం ప్రకారం హజ్రత్ హుజైఫా బిన్ యమాన్ (రజి) ఇలా తెలియజేశారు:- సాధారణంగా ప్రజలు మేలును గురించి దైవప్రవక్త (సల్లం)ను అడుగుతుండేవారు. నేను కీడుకు లోనవుతానేమోనన్న భయంతో దైవప్రవక్త (సల్లం)ను కీడును గురించి కూడా అడుగుతుండేవాడ్ని. ఒకసారి నేను దైవప్రవక్త (సల్లం)ను ఈ విధంగా అడిగాను: "దైవప్రవక్తా! మేము కీడు, అజ్ఞానాంధకారంలో తచ్చాడుతున్నప్పుడు దేవుడు మాకు (ఇస్లాం స్వీకార భాగ్యం ప్రసాదించి) మేలు చేశాడు. ఇలాంటి మేలు తరువాత కీడు రావడం కూడా సంభవమేనా?" దీనికి దైవప్రవక్త

(సల్లం) 'సంభవమే' అన్నారు: "మరి ఆ కీడు తరువాత మేలు కూడా వస్తుందా?" అని అడిగాను మళ్ళీ. "వస్తుంది, అయితే అందులో లోపం ఉంటుంది (అంటే స్వచ్ఛమైన మేలుండదు. అందులో కొంత కీడు కూడా ఉంటుంది)" అన్నారు దైవప్రవక్త (సల్లం). "అది ఎలాంటి లోపం"? అని అడిగాను తిరిగి. "ఆనాడు నా విధానం, సంప్రదాయాలకు బదులు ఇతర విధానాల, సంప్రదాయాల వైపుకు జనాన్ని నడిపించేవారు ఉంటారు. మీకు వారి మాటలు కొన్ని బాగుంటాయి, మరి కొన్ని చెడుగా ఉంటాయి" అన్నారు దైవప్రవక్త (సల్లం). "అయితే ఆ మేలు తరువాత మరేదైనా కీడు జనిస్తుందా?" అని అడిగాను నేను. "ఆఁ, ప్రజలు నరక ద్వారం దగ్గర నిలబడి జనాన్ని పిలుస్తున్నట్లు దుర్మార్గాన్ని వ్యాపింపజేస్తారు. వారు తమ పిలుపును అందుకున్న ప్రతి వ్యక్తినీ నరకంలో పడవేస్తారు' ' అన్నారు దైవప్రవక్త (సల్లం). "అయితే దైవప్రవక్తా! వారు ఎలాంటి లక్షణాలు కలిగి ఉంటారో తెలియ జేయండి" అని అడిగాను నేను. "వారూ మనలాంటి మనుషులే (అంటే ముస్లిములే), మన భాషలోనే మాట్లాడుతారు (అంటే ఇస్లాం గురించే మాట్లాడుతారు)" అన్నారు దైవప్రవక్త (సల్లం). "అలాంటి కాలం నాకు ఎదురయితే నేనేం చేయాలో సెలవియ్యండి" అన్నాను నేను. "అలాంటి పరిస్థితులు ఎదురయితే నీవు ముస్లిం సంఘానికి అంటి పెట్టుకొని ఉంటూ ముస్లింల నాయకునితో కలిసి ఉండు" అన్నారు దైవప్రవక్త (సల్లం). "ఒకవేళ అప్పుడు ముస్లిం సంఘం, ముస్లింల నాయకుడు లేకపోతే నేనేం చెయ్యాలి?" అని అడిగాను నేను. "అప్పుడు నీవు చెట్ల వేళ్ళు తినవలసి వచ్చినా సరే అలాంటి (కుత్సిత) వర్గాలన్నిటికీ దూరంగా ఉండు. నీవు చనిపోయే వరకూ వాటిలో ఏ వర్గంతోనూ చేతులు కలపకు" అన్నారు దైవప్రవక్త (సల్లం).

(సహీహ్ బుఖారీ:- 61వ ప్రకరణం - మనాఖిబ్, 25వ అధ్యాయం - అలా మాతిన్నుబువ్వతి ఫిల్ ఇస్లాం)

1212. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:- ఎవరికైనా ధర్మాధర్మాల దృష్ట్యా తమ పాలకునిలో ఏదైనా విషయం నచ్చకపోతే అతను సహనం వహించాలి. నాయకుని విధేయతా పరిధి నుండి ఎవరైనా జానెడు దూరం బయటికి పోయినా సరే, అతను అజ్ఞానపు చావును కొని తెచ్చుకున్నట్లే.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 92వ ప్రకరణం - ఫితన్, 2వ అధ్యాయం - ఖౌలిన్న బియ్యి (సల్లం) సతరౌన బాది ఉమూరన్ తున్కిరూనహా)

18వ అధ్యాయం - యుద్ధ సమయంలో యోధుల చేత ప్రతిజ్ఞ చేయించటం వాంఛనీయమే

1213. హజ్రత్ జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లా (రజి) కథనం:- హుదైబియా ఒప్పందం జరిగిన రోజు దైవప్రవక్త (సల్లం) మాతో "ఈ రోజు మీరు ప్రపంచ ప్రజలలో కెల్లా ఎంతో శ్రేష్ఠులు" అని అన్నారు. ఆ రోజు మేము పధ్నాలుగు వందల మందిమి ఉన్నాము. నా దృష్టి గనక సరిగా ఉంటే నేను మీకు (రిజ్వాన్ ప్రమాణం జరిగిన) ఆ చెట్టుండిన ప్రదేశాన్ని చూపేవాడ్ని.★

(సహీహ్ బుఖారీ:- 64వ ప్రకరణం - మగాజి, 35వ అధ్యాయం - గజ్వతిల్ హుదైబియా)

★ "చెట్టుండిన ప్రదేశాన్ని చూపేవాడ్ని" అని అంటే ప్రస్తుతం అక్కడ ఆ చెట్టు లేదన్న మాట. ప్రజలు భక్తి భావంతో ఆ చెట్టు చుట్టూ చేరుతున్నారని తెలిసి రెండవ ఖలీఫా హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) దాన్ని నరికి వేయించారు. (అనువాదకుడు).

1214. హజ్రత్ ముసయ్యిబ్ బిన్ హజ్న్ (రజి) కథనం:- నేనా వృక్షాన్ని (ఈ చెట్టు క్రిందే రిజ్వాన్ ప్రమాణం జరిగింది) చూశాను. కాని ఆ తరువాత పోయి చూస్తే నేను దాన్ని కనుగొనలేకపోయాను.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 64వ ప్రకరణం - మగాజి, 35వ అధ్యాయం - గజ్వతిల్ హుదైబియా)

1215. హజ్రత్ యజీద్ బిన్ అబీ ఉబైద్ (రహ్మాలై) కథనం:- నేను హజ్రత్ సలమా బిన్ అక్వయి (రజి)తో మాట్లాడుతూ "హుదైబియా ఒప్పందం సందర్భంలో మీరంతా ఏ విషయం గురించి దైవప్రవక్త (సల్లం) చేతిలో చేయి వేసి ప్రమాణం చేశారు?" అని అడిగాను. దాని కాయన మరణం గురించని అన్నారు. (అంటే యుద్ధరంగం నుండి పారిపోము అనీ, అమరగతి నొందడానికైనా సిద్ధపడతామని ప్రమాణం చేశారన్న మాట).

(సహీహ్ బుఖారీ:- 64వ ప్రకరణం - మగాజి, 35వ అధ్యాయం - గజ్వతిల్ హుదైబియా)

1216. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ జైద్ (రజి) కథనం:- హుర్రా సంఘటన* జరిగిన రోజుల్లో ఒక వ్యక్తి నా దగ్గరకు వచ్చి "ఇబ్నె హన్జలా (రహ్మాలై) గారు మరణం గురించి ప్రజల చేత ప్రమాణం చేయిస్తున్నారు" అని అన్నారు. దానికి నేను సమాధానమిస్తూ "(నేను మరణం గురించి ఇది వరకే దైవప్రవక్త (సల్లం) చేతిలో ప్రమాణం చేసి ఉన్నాను). దైవప్రవక్త (సల్లం) తరువాత ఇక నేను ఎవరి చేతిలోనూ ప్రమాణం చేయదలచుకోలేదు" అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - జిహాద్, 110వ అధ్యాయం - అల్ బైఅతి ఫిల్ హర్బి అఁల్లాయఫిర్రూ)

19వ అధ్యాయం - హిజ్రత్ చేసిన తరువాత స్వస్థలానికి తిరిగొచ్చి నివసించడం నిషిద్ధం

1217. హజ్రత్ యజీద్ బిన్ అబీ ఉబైద్ (రహ్మాలై) కథనం:- హజ్రత్ సలమా బిన్ అక్వయి (రజి) ఓసారి హజ్జాజ్ బిన్ యూసుఫ్ (క్రూర పాలకుడు) దగ్గరకు వెళ్ళారు. అప్పుడు హజ్జాజ్ ఆయనతో మాట్లాడుతూ "ఇబ్నె అక్వయి! మీరు (మదీనా వదలి) వెనక్కి మరలిపోయి మళ్ళీ గ్రామీణ జీవితాన్ని అవలంబించారా?" అని అడిగాడు. దానికి ఆయన సమాధానమిస్తూ" లేదు, నాకు స్వయంగా దైవప్రవక్తే (సల్లం) గ్రామంలో నివసించడానికి అనుమతినిచ్చారు" అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 92వ ప్రకరణం - ఫితన్, 14 వ అధ్యాయం - అత్త అర్రుబి ఫిల్ ఫిత్నహ్)

---

* హుర్రా సంఘటన-హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ జుబైర్ (రజి) వారసత్వంలో అధికారం చేజిక్కించుకున్న యజీద్‌ని ఖలీఫాగా గుర్తిస్తూ ప్రమాణం చేయడానికి నిరాకరించి, తనను ఖలీఫాగా ప్రకటించుకున్నారు. అప్పుడు వారిరువురి పక్షాల మధ్య యుద్ధం జరిగి అనేక మంది అమాయక ముస్లింలు అమరగతి నొందారు. చివరికి హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ జుబైర్ (రజి) ని కూడా మదీనా గవర్నర్ హజాజ్ బిన్ యూసుఫ్ హతమార్చాడు. (అనువాదకుడు)

20వ అధ్యాయం - మక్కా జయించబడిన తరువాత ఇస్లాం, జిహాద్‌ల గురించి ప్రమాణం

1218. హజ్రత్ అబూ ఉస్మాన్ నహ్దీ (రహ్మలై) కథనం :- హజ్రత్ ముజాషి బిన్ మస్‌వూద్ (రజి) ఇలా అన్నారు - "అబూ మాబుద్ (రజి) చేత హిజ్రత్‌ని గురించి ప్రమాణం చేయించడానికి, నేను ఆయన్ని దైవప్రవక్త (సల్లం) దగ్గరకు పిలుచుకు వెళ్ళాను. అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా అన్నారు - హిజ్రత్ చేసే వారి కోసం హిజ్రత్ కాలం ముగిసిపోయింది. ఇప్పుడు నేను అలాంటి వారి చేత ఇస్లాం, జిహాద్‌లను గురించి ప్రమాణం చేయిస్తాను అని అన్నారు".

ఆ తరువాత నేను అబూ మాబుద్ (రజి) దగ్గరి కెళ్ళి ఈ విషయం గురించి ఆయన్ని అడిగాను. అది విని ఆయన "హజ్రత్ ముజాషి (రజి) నిజమే చెప్పారు" అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ :- 64వ ప్రకరణం -మగాజి, 53వ అధ్యాయం - వఖాలల్లైస్)

1219. హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) మక్కా జయించబడిన రోజు ఇలా ప్రవచించారు:- ఇక నుండి హిజ్రత్ (వలస) ఉండదు. అయితే జిహాద్, (సత్కార్యాల) సంకల్పం మాత్రం యథాతథంగా ఉంటాయి. (కనుక) మిమ్మల్ని జిహాద్ (ధర్మపోరాటం) కోసం పిలుపునిస్తే వెంటనే బయలుదేరండి.(1)

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - జిహాద్, 194వ అధ్యాయం - లా హిజ్రత బాదల్ ఫత్‌హి)

1220. హజ్రత్ అబూ సయీద్ ఖుదరీ (రజి) కథనం:- ఒక పల్లెవాసి హిజ్రత్ (వలస)(2) చేయడానికి తనకు అనుమతినివ్వమని దైవప్రవక్త (సల్లం)ను అడిగాడు. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) "పిచ్చివాడా! హిజ్రత్ (అంటే అంత తేలికయిన విషయం కాదు అది) చాలా కష్టంతో కూడిన పని" అని అన్నారు. ఆ తరువాత కాస్సేపటికి "సరే, నీ దగ్గర ఒంటెలు ఉన్నాయా? ఉంటే వాటి నుండి జకాత్ తీసి చెల్లిస్తున్నావా?" అని ప్రశ్నించారు. దానికా పల్లెవాసి 'ఆఁ' అన్నాడు. "అయితే ఆ పనే చేస్తూ ఉండు. నీవు సముద్రం అవల ఉండి సత్కార్యం చేసినా దేవుడు దాన్ని వృథా చేయడు. దాని ప్రతిఫలం నీకు తప్పకుండా లభిస్తుంది" అని ఉపదేశించారు దైవప్రవక్త (సల్లం).

(సహీహ్ బుఖారీ:- 24వ ప్రకరణం - జకాత్, 36వ అధ్యాయం - జకాతిల్ ఇబిల్)

---

(1) దారుల్ హరబ్ (శత్రు రాజ్యం) నుండి దారుల్ ఇస్లాం (ఇస్లామీయ రాజ్యం) కు మాత్రం హిజ్రత్ (వలస) ఎల్లప్పుడూ ఉంటుందని హదీసు వేత్తలు అన్నారు. మక్కా ఇస్లామీయ రాజ్యంగా మారింది గనక ఇక ముందు మక్కా నుండి వేరే ప్రాంతానికి హిజ్రత్ (వలస) ఉండదని ఈ హదీసు తెలియజేస్తోంది. అంటే మక్కా జయించబడటానికి పూర్వం మక్కా నుండి హిజ్రత్ చేస్తే లభించే అంతటి పుణ్యం ఇప్పుడు లభించదనీ, ఆ కాలంలో హిజ్రత్ చేసిన వారికి లభించిన స్థానం ఇక ముందు ఎవరికీ లభించదని కూడా మరో అర్థం స్ఫురిస్తుంది. (ఇమామ్ నవవీ-రహ్మలై)

(2) ఈ పల్లెవాసి తన గ్రామం నుండి మదీనాకు హిజ్రత్ (వలస) చేయడానికి అనుమతి అడిగాడు.

21వ అధ్యాయం - స్త్రీల చేత ప్రమాణం చేయించే పద్ధతి

1221. విశ్వాసుల మాతృమూర్తి హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం:- "విశ్వాసులారా! విశ్వసించిన స్త్రీలు హిజ్రత్ చేసి మీ దగ్గరకు వస్తే వారి (విశ్వాసస్థితి)ని పరీక్షించండి." (ఖుర్ఆన్ - ముమ్తహిన: 10-12) అన్న దైవసూక్తి ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) మక్కా నుండి మదీనాకు వలస వచ్చిన స్త్రీలను పరీక్షించారు.

విశ్వసించిన స్త్రీలు (ముమ్తహిన సూరాలోని) ఈ షరతుల్ని అంగీకరిస్తే వారు ప్రమాణం చేసినట్లే. అందుచేత దైవప్రవక్త (సల్లం), వీటిని నోటిపూర్వకంగా అంగీకరించిన ప్రతి మహిళతో "నేను నీ చేత ప్రమాణం చేయించాను, వెళ్ళు" అని అనేవారు. దైవసాక్షిగా చెబుతున్నాను. దైవప్రవక్త (సల్లం) హస్తం ఎన్నడూ ఏ (పర) స్త్రీ చేతినీ లేశమయినా తాకలేదు. ఆయన వారి చేత నోటితో మాత్రమే ప్రమాణం చేయించారు. అదే విధంగా దైవసాక్షిగా చెబుతున్నాను - దేవుడు ఆజ్ఞాపించిన విషయాలను గురించి తప్ప మరే విషయాలను గురించి కూడా ఆయన ఎన్నడూ ఏ స్త్రీ చేతా ప్రమాణం చేయించలేదు. ప్రమాణం చేయించిన తరువాత, 'నేను నీ చేత ప్రమాణం చేయించాను' అని మాత్రమే పలికేవారు".

(సహీహ్ బుఖారీ:- 68వ ప్రకరణం - తలాఖ్, 20వ అధ్యాయం - ఇజా అస్లమతిల్ ముష్రికతు అవిన్నస్రానియ్యత్ తహ్తజ్జిమ్మీ అవిల్ హర్బియ్యి)

22వ అధ్యాయం - ప్రమాణం చేసేటప్పుడు 'శక్తి మేరకు విధేయత చూపుతాన'ని చెప్పాలి

1222. హజ్రత్ అబ్దుల్లాబిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం:- మేము 'వింటాము, శిరసావహిస్తాము' అన్న వాగ్దానంతో పాటు దైవప్రవక్త (సల్లం) చేతిపై ప్రమాణం చేసేప్పుడు 'శక్తి మేరకు అని పలకండి' అని ఆయన మమ్మల్ని ఉపదేశించేవారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 93వ ప్రకరణం - అహ్కామ్, 43 వ అధ్యాయం - కైఫ యుబాయివుల్ ఇమామున్నాస్)

23వ అధ్యాయం - వయోజనుడి కనీస వయస్సు

1223. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం:- ఉహుద్ యుద్ధం రోజున నేను (సైన్యంలో భర్తీ కావడానికి) దైవప్రవక్త (సల్లం) ముందు నిల్చున్నాను. అప్పుడు నా వయస్సు పధ్నాలుగు సంవత్సరాలు. అందువల్ల దైవప్రవక్త (సల్లం) నన్ను సైన్యంలో భర్తీ కావడానికి అనుమతించలేదు. తిరిగి నేను కందకం యుద్ధ సమయంలో దైవప్రవక్త (సల్లం) ముందు నిల్చున్నాను. అప్పుడు నా వయస్సు పదిహేను సంవత్సరాలు. (ఈసారి) దైవప్రవక్త (సల్లం) నన్ను సైన్యంలో భర్తీ కావడానికి అనుమతించారు.*

(సహీహ్ బుఖారీ:- 52వ ప్రకరణం - షహాదాత్, 18వ అధ్యాయం - బులూగిస్సిబియాన్ వ షహాదతిహిమ్)

★ చాంద్రమానం ప్రకారం పదిహేను సంవత్సరాలు నిండిన బాలుడు యువజనుడుగా పరిగణించబడతాడని; ఆ వయస్సులో అతనికి వీర్య స్ఖలనం అయినా, కాకపోయినా యువజనులకు మాదిరిగా అతనికి షరీఅత్ ఆజ్ఞలన్నీ వర్తిస్తాయని, విజయప్రాప్తి (మాలె గనీమత్) నుండి అతనికి పూర్తి వాటా లభిస్తుందని చెప్పడానికి ఈ హదీసుని ప్రామాణికంగా తీసుకోవడం జరిగింది.

24వ అధ్యాయం - అపచార భయముంటే ఖుర్‌ఆన్‌ని శత్రు దేశానికి తీసుకుపోరాదు

1224. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం:- దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌ని తీసుకొని శత్రు భూభాగంలో ప్రవేశించడాన్ని దైవప్రవక్త (సల్లం) వారించారు.*

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం -జిహాద్, 129వ అధ్యాయం - అస్సఫరి బిల్ మసాహిఫి ఇలా అర్జిల్ అదువ్వి)

25వ అధ్యాయం - గుర్రాల తర్ఫీదు

1225. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) పందెం కోసం శిక్షణ ఇవ్వబడిన గుర్రాల పరుగు కొరకు హఫ్యా నుండి సనియ్యతిల్ విదా వరకు గల దూరాన్ని నిర్ణయించారు. పందెం కోసం శిక్షణ ఇవ్వబడని గుర్రాల పరుగు కొరకు సనియ్యతిల్ విదా నుండి బనీ జురైఖ్ మస్జిద్ వరకు గల దూరాన్ని నిర్ణయించారు - హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కూడా ఆ గుర్రపు పందాలలో పాల్గొన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 8వ ప్రకరణం - సలాత్, 41వ అధ్యాయం - హల్ యుఖాలు మస్జిదు బనీ ఫలాన్)

26వ అధ్యాయం - గుర్రాల నుదుట శ్రేయోశుభాలు

1226. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్‌ఉమర్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:- గుర్రాల నుదుటిపై శ్రేయోశుభాలు ఉన్నాయి. అవి ప్రళయం దాకా ఉంటాయి.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - జిహాద్, 43వ అధ్యాయం - అల్‌ఖైలు మాఖూదున్ ఫీ నవాసీహల్‌ఖైరు ఇలా యౌమిల్ ఖియామ)

1227. హజ్రత్ ఉర్వతుల్ బారిఖీ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా అన్నారు:- గుర్రాల నొసళ్ళతో శ్రేయోశుభాలు ప్రళయం వరకు పెనవేసుకుని ఉన్నాయి. (వాటి ద్వారా మానవులకు పరలోకంలో) పుణ్యం, (ఇహలోకంలో) విజయప్రాప్తి లభిస్తుంటాయి.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - జిహాద్, 44వ అధ్యాయం - అల్ జిహాదు మాజిన్ మఅల్ బర్రి వల్ ఫాజిరి)

1228. హజ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా తెలియజేశారు:- "గుర్రాల నుదుట శ్రేయోశుభాలు ఉన్నాయి".

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - జిహాద్, 43వ అధ్యాయం - అల్‌ఖైలు మా ఖూదున్ ఫీనవాసీహ ఇలా యౌమిల్ ఖియామ)

28వ అధ్యాయం - ధర్మ యుద్ధం - దాని పుణ్యఫలం

1229. హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా ఉపదేశించారు:-

---

★ దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌ని శత్రు భూభాగంలోకి తీసికెళ్తే దాని పవిత్రతకు భంగం వాటిల్లే ప్రమాదం ఉంటుంది గనక ఈ నిషేధం విధించబడిందని, అలాంటి ప్రమాదం లేని పక్షంలో తీసికెళ్ళవచ్చని ఇమామ్ నవవీ (రహ్మలై) అభిప్రాయపడ్డారు. కాని ఇమామ్ మాలిక్ (రహ్మలై) అభిప్రాయం ప్రకారం ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ శత్రు భూభాగంలోకి దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌ని తీసికెళ్ళకూడదు. అంతేకాదు, దేవుని పేరుండే నాణాలను కూడా అవిశ్వాసులకు ఇవ్వడం నిషిద్ధమని ఆయన అంటారు. (అనువాదకుడు)

దేవుడు తన మార్గంలో యుద్ధం చేయడానికి బయలుదేరే వ్యక్తికి పుణ్యం ప్రసాదించడంతో పాటు, అతను పొందిన విజయప్రాప్తితో అతడ్ని (క్షేమంగా) ఇంటికి మరలింపజేస్తానని, లేదా అమరగతి నొందే భాగ్యం ప్రసాదించి అతడ్ని స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేస్తానని హామీనిస్తున్నాడు. అయితే అతను తనను విశ్వసించాలని, తన ప్రవక్తల దౌత్యాన్ని ధృవపరచాలని అది తప్ప అతనికి మరే ఉద్దేశ్యం ఉండకూడదని దేవుడు అన్నాడు. నా అనుచర సమాజం గనక కష్టాల్లో పడుతుందన్న భయం లేకపోతే నేను జిహాద్‌కు వెళ్ళే ప్రతి సైనిక దళం వెంట జిహాద్ చేయడానికి వెళ్తాను. ఏ దండయాత్రలోనూ నేను వెనకుండిపోను. నేను దైవమార్గంలో వీరమరణం (అమరగతి) పొందాలని, తిరిగి బ్రతికించబడి మళ్ళీ (యుద్ధం చేసి) వీరమరణం పొందాలని, ఇలా మాటి మాటికీ (ధర్మయుద్ధం చేసి) వీరమరణం పొందాలని కోరుకుంటాను.

(సహీహ్ బుఖారీ - 2వ ప్రకరణం - ఈమాన్, 26వ అధ్యాయం - అల్ జిహాదు మినల్ ఈమాన్)

1230. హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:- దేవుడు తన మార్గంలో (అంటే ధర్మ సంస్థాపనకై) పోరాటం సలిపే వ్యక్తికి స్వర్గ ప్రవేశ భాగ్యమయినా ప్రసాదిస్తాను లేదా పుణ్యం, విజయప్రాప్తిని అనుగ్రహించి అతడ్ని ఇంటికైనా మరలింప జేస్తాను అని హామీనిస్తున్నాడు. అయితే ఆ వ్యక్తి కేవలం దైవప్రసన్నత కోసమే పోరాడాలి, ఆయన (ఖుర్ఆన్) సూక్తుల్ని సమర్థించాలి. (అంతేగాని అతనికి పేరు ప్రఖ్యాతులు, ప్రాపంచిక ప్రయోజనాలు వంటి దురుద్దేశ్యాలు ఉండకూడదు).

(సహీహ్ బుఖారీ:- 57వ ప్రకరణం - ఫర్జుల్ ఖుమ్స్, 8వ అధ్యాయం - ఖౌలిన్నబియ్యి (సల్లం) ఉహిల్లత్ లకుముల్ గనాయిమ్)

1231. హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా తెలియజేశారు:- ప్రతి ముస్లింకు దైవమార్గంలో (అంటే ధర్మయుద్ధంలో) అయ్యే గాయం, దెబ్బతగిలినప్పుడు రక్తం కారిపోతూ ఎర్రగా ఎలా ఉండేదో ప్రళయ దినాన (తిరిగి బ్రతికించబడేరోజు) కూడా అదేవిధంగా (రక్తం కారుతూ) ఉంటుంది. అయితే ఆ గాయం నుండి కస్తూరి సువాసన వెలువడుతూ ఉంటుంది.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 4వ ప్రకరణం - వుజూ, 67వ అధ్యాయం - మాయఖవు మినన్నజాసాతి ఫిస్సమ్ని వల్మాయి)

29వ అధ్యాయం - దైవమార్గంలో అమరగతి - దాని ఔన్నత్యం.

1232. హజ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ఉద్బోధించారు:- అమరగతుడయిన ఒక్క వీర యోధుడు (షహీద్) తప్ప స్వర్గంలో ప్రవేశించిన ఏ వ్యక్తి కూడా ప్రపంచ సంపదలన్నీ ఇవ్వబడతాయన్నా సరే, తిరిగి ఇహలోకానికి పోవడానికి ససేమిరా ఇష్టపడడు. అమరగతుడయిన వీర యోధుడు అమరగతి (షహాదత్) కి సంబంధించిన గౌరవ ఔన్నత్యాలు చూసి ఉంటాడు గనక, అతను మళ్ళీ ఇహలోకానికి వెళ్ళి (దైవమార్గంలో) పదిసార్లు (అయినా) వీరమరణం పొందాలని కోరుకుంటాడు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - జిహాద్ , 21 వ అధ్యాయం - తమన్నిల్ ముజాహిది అఁయర్జిఅ ఇలద్దున్యా)

1233. హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి) కథనం:- ఒక వ్యక్తి దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి వచ్చి 'ధర్మయుద్ధానికి (జిహాద్‌కు) ప్రత్యామ్నాయం కాగల సత్కార్యం ఏదైనా ఉంటే నాకు తెలియజేయండి' అని అన్నాడు. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) "ధర్మ యుద్ధానికి సమానమైన సత్కార్యం ఏదీ ఉన్నట్లు నాకు కన్పించడం లేదు" అని అన్నారు. ఆ తరువాత కాస్సేపటికి ఇలా అన్నారు. "అయితే నువ్వొక పని చెయ్యి. ముజాహిద్ (యోధు)లు ధర్మయుద్ధానికి వెళ్ళిపోయినప్పుడు నీవు మస్జిద్‌కు వెళ్ళి నిరంతరాయంగా నమాజులు చేస్తూ ఉండు. అలాగే మధ్యలో ఒక్కసారి కూడా విరమించకుండా నిరంతరాయంగా ఉపవాసవ్రతాలు కూడా పాటిస్తూ ఉండు. మరి నువ్విలా చేయగలవా?" దానికావ్యక్తి "ఇలా ఎవరు చేయగలరండీ!" అని అన్నాడు.

(సహీహ్ బుఖారీ :- 56వ ప్రకరణం - జిహాద్, 1వ అధ్యాయం - ఫజ్లిల్ జిహాది వస్సియర్)

30వ అధ్యాయం - దైవమార్గంలో ఒక ఉదయమో, ఒక సాయంత్రమో గడిపిన దాని పుణ్యం

1234. హజ్రత్ అనస్‌బిన్ మాలిక్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా తెలియజేశారు:- దైవమార్గంలో ఒక ఉదయమో, ఒక సాయంత్రమో గడపడం (గడిపినందువల్ల లభించే పుణ్యఫలం) యావత్ప్రపంచం, ప్రపంచ సంపదలన్నిటి కంటే ఎంతో శ్రేష్ఠమయినది.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - జిహాద్, 5వ అధ్యాయం - అల్ గద్వతి వర్రౌహతి ఫీసబీలిల్లాహ్)

1235. హజ్రత్ సహల్ బిన్ సాద్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా ప్రవచించారు:- దైవమార్గంలో ఒక ఉదయమో, ఒక సాయంత్రమో గడపడం (గడిపినందువల్ల లభించే పుణ్యఫలం) యావత్ప్రపంచం, ప్రపంచ సంపదలన్నింటి కంటే ఎంతో శ్రేష్ఠమయినది.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - జిహాద్, 5వ అధ్యాయం - అల్ గద్వతి వర్రౌహతి ఫీసబీలిల్లాహ్)

1236. హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ఉద్బోధించారు:- దైవమార్గంలో నడవడం (అంటే అలా నడవడం వల్ల చేకూరే పుణ్యఫలం) సూర్యుడు ఏఏ వస్తువులపై ఉదయిస్తాడో, అస్తమిస్తాడో ఆయా వస్తు సంపదలన్నింటి కంటే ఎంతో శ్రేష్టమయినది.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - అల్ జిహాద్, వస్సైర్, 5వ అధ్యాయం - అల్‌గద్వతి వర్రౌహతి ఫీసబీలిల్లాహ్)

34వ అధ్యాయం - దైవమార్గంలో పోరాడటానికి, శత్రువును ఎదుర్కోవడానికి సంసిద్ధత

1237. హజ్రత్ అబూసయీద్ ఖుదరీ (రజి) కథనం:- "అందరి కంటే శ్రేష్ఠమైన వాడెవడు?" అన్న ప్రశ్నకు దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా సమాధానమిచ్చారు; "దైవమార్గంలో తన ధన ప్రాణాలు త్యజించి పోరాడే విశ్వాసి(అందరిలో కెల్లా శ్రేష్ఠమైనవాడు)". "ఆ తరువాత ఎవరు శ్రేష్ఠమైన వ్యక్తి?" అన్న మరో ప్రశ్నకు "ఏదైనా పర్వత లోయలో కెళ్ళి కూర్చొని, దేవునికి భయపడుతూ ప్రజలను తన కీడు నుండి

కాపాడే విశ్వాసి" అని సమాధానమిచ్చారు ఆయన. ★

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం-జిహాద్, 2వ అధ్యాయం - అఫ్జలిన్నాసి మూమినున్ యుజాహిద్ బి నఫ్సిహీ వ మాలిహీ ఫీ సబీలిల్లాహ్)

35వ అధ్యాయం - హతుడు, హంతకుడు ఇద్దరికీ స్వర్గప్రవేశ భాగ్యం!

1238. హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా తెలియజేశారు. దేవుడు (ప్రళయదినాన) ఇద్దర్ని చూసి (సంతోషంతో) నవ్వుతాడు. వారిలో ఒకడు మరొకడ్ని వధిస్తాడు. అయినప్పటికీ ఇద్దరూ స్వర్గానికి వెళ్తారు. (ఎలాగంటే) ఒకడు దైవమార్గంలో పోరాడుతూ వీరమరణం (షహాదత్) పొందుతాడు. ఆ తరువాత దేవుడు అతడ్ని చంపిన హంతకునికి పశ్చాత్తాప భాగ్యం ప్రసాదిస్తాడు. అతను కూడా (ముస్లింగా మారి దైవమార్గంలో) వీరమరణం పొందుతాడు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - జిహాద్, 28వ అధ్యాయం - అల్ కాఫిరు యఖ్తులుల్ ముస్లిమ్ సుమ్మ ముస్లిము)

38వ అధ్యాయం - దైవమార్గంలో పోరాడే వారికి సహాయ సహకారాలు

1239. హజ్రత్ జైద్ బిన్ ఖాలిద్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా బోధించారు:- దైవమార్గంలో పోరాడే యోధునికి కావలసిన వస్తు సామగ్రి తదితర అవసరాలను ఎవరు తీరుస్తాడో అతను కూడా ధర్మపోరాటం సలిపిన వాడిగా పరిగణించబడతాడు. అలాగే దైవమార్గంలో పోరాడే యోధుడి ఇంటిని, అతని కుటుంబాన్ని కనిపెట్టుకొని ఉండే వ్యక్తి కూడా ధర్మపోరాటం చేసేవానిగానే లెక్కించబడతాడు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - అల్‌జిహాద్, వస్సైర్, 38వ అధ్యాయం - ఫజ్లిమన్ జహ్హ జగాజియన్ ఔ ఖల్లఫహూ బిఖైర్)

40వ అధ్యాయం - వికలాంగులపై జిహాద్ విధి కాదు

1240. హజ్రత్ బర్రాబిన్ ఆజిబ్ (రజి) కథనం:- "లాయస్తవిల్ ఖాయిదూన మినల్ మోమినీన్" (అన్నిసా సూరా) అనే దైవసూక్తి అవతరించినప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం), హజ్రత్ జైద్ బిన్ సాబిత్ (రజి)ని పిలిపించారు. ఆయన వచ్చి ఓ భుజపు ఎముక మీద ఈ సూక్తిని రాశారు. ఆ తరువాత హజ్రత్ ఇబ్నె ఉమ్మె మక్తూమ్ (రజి) దైవప్రవక్త (సల్లం)ను విన్నవించుకుంటూ "నేను అంధుడ్ని (యుద్ధంలో పాల్గొనలేని వాడ్ని. వీరయోధులు పొందగలుగుతున్న పుణ్యాన్ని పొందలేని నిర్భాగ్యుడ్ని)" అన్నారు. అప్పుడు దైవసూక్తి చివరిభాగం అవతరించింది ("ముస్లిములలో ఎలాంటి శారీరక బలహీనత

★ ఇమామ్ నవవీ (రహ్మలై) అభిప్రాయం ప్రకారం ఈ హదీసులో ఇద్దరు వ్యక్తులు అందరికంటే శ్రేష్ఠులుగా పరిగణించబడ్డారు. ఒకతను దైవమార్గంలో పోరాడే వాడు, రెండవతను ఏకాంతకుహరాన్ని ఆశ్రయించిన దైవభక్తుడు. ముజాహిద్ (దైవమార్గంలో పోరాడే యోధుడు) శ్రేష్ఠుడనే విషయం తెలుస్తూనే ఉంది. అయితే ఏకాంత కుహరం ఆశ్రయించిన దైవభక్తుడు. ఇమామ్ షాఫయి వగైరా ధర్మవేత్తల అభిప్రాయం ప్రకారం కల్లోలం, కలహాలు జరుగుతున్నప్పుడు సామూహిక జీవితం గడపటం కంటే ఏకాంతవాసం అవలంబించడమే శ్రేష్ఠమైనది. ఈ విధంగా మనిషి ఏకాంత కుహరాన్ని ఆశ్రయించడం ద్వారా కలహాల కీడు నుండి సురక్షితంగా ఉండగలడు. కలహాలు లేకపోతే ధార్మిక ప్రయోజనముండే పద్ధతిని మాత్రమే అవలంబించడం మంచిది.

లేకపోయినా ఇంట్లోనే కూర్చుండి పోయేవారు, దైవమార్గంలో ధనప్రాణాలు త్యజించి పోరాడేవారు సమానులు కారు (వారి హోదా అంతస్థులు వేర్వేరుగా ఉంటాయి)". (4:95)

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - అల్ జిహాద్, వస్సైర్, 31వ అధ్యాయం - ఖౌలిల్లాహితఆలా (లాయస్తవిల్ ఖాయిదూన్) మినల్ మోమినీన గైరు ఉలిజ్జరరి)

41వ అధ్యాయం - అమరవీరుని (షహీద్)కి స్వర్గం ఖాయం

1241. హజ్రత్ జాబిర్‌బిన్ అబ్దుల్లా (రజి) కథనం:- ఉహుద్ యుద్ధం రోజు ఒక వ్యక్తి దైవప్రవక్త (సల్లం) దగ్గరకు వచ్చి "దైవప్రవక్తా! నేను (ఈ యుద్ధంలో) వధించబడితే ఎక్కడుంటాను?" అని అడిగాడు. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) స్వర్గంలోఉంటావని సమాధానమిచ్చారు. ఆ వ్యక్తి ఈ మాట వినగానే చేతిలో ఉన్న ఖర్జూర పండ్లను విసిరి పారేసి యుద్ధరంగంలోకి దూకాడు, (యుద్ధం చేస్తూ) చివరికి అమరగతి నొందాడు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 64వ ప్రకరణం-మగాజి, 17వ అధ్యాయం-గజ్వతి ఉహుద్)

1242. హజ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) బనీ ఆమిర్ తెగ (ప్రాంతం) వైపుకు పంపిన డెబ్భైమంది ఖుర్‌ఆన్ స్మర్తల్లో★బనీ సలీం తెగకు చెందిన వారు కూడా కొందరున్నారు. వీరంతా అక్కడికి చేరుకున్న తరువాత మా మామయ్య వారితో "నేను మీ కంటే ముందు వెళ్తాను. నేను వారికి దైవప్రవక్త (సల్లం) సందేశం అందజేయడానికి వీలుగా వారు గనక నాకు రక్షణ నిస్తే సరే; లేకపోతే మీరు నాకు సమీపంలోనే ఉంటారు. అవసరమయితే వెంటనే మీరొచ్చి నాకు సహాయ పడగలరు" అని అన్నారు. ఆ తరువాత ఆయన ముందుకు వెళ్ళారు. అవిశ్వాసులు ఆయనకు రక్షణ నిచ్చారు. దాంతో ఆయన వారితో (నిశ్చింతగా) మాట్లాడారు. తరువాత దైవప్రవక్త (సల్లం) సందేశం విన్పించనారంభించారు. అప్పుడు అకస్మాత్తుగా వారు తమ మనిషి ఒకడ్ని సైగ చేశారు. అతను వెంటనే మా మామయ్య గుండెలోకి ఈటెను దిగగొట్టాడు. ఆయన 'అల్లాహు అక్బర్' అని నినదిస్తూ "కాబా ప్రభువు సాక్షి! నేను నా లక్ష్యాన్ని చేరుకున్నాను" అని అన్నారు. ఆ తరువాత వారు మిగిలిన వారిపై కూడా విరుచుకుపడి అందర్నీ వధించారు. ఒక వ్యక్తి మాత్రం మిగిలాడు. అతను కుంటివాడు. అతను ఓ కొండెక్కి తప్పించుకున్నాడు.

ఈ హదీసు ఉల్లేఖకుల్లో ఒకరైన హజ్రత్ హమ్మామ్ (రహ్మాలై) తమ అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తపరుస్తూ "అతనితో పాటు మరొక వ్యక్తి కూడా తప్పించుకొని ఉంటాడు" అని అన్నారు.

★ ఈ ఖుర్‌ఆన్ స్మర్తలు (హాఫిజ్‌లు) అస్‌హాబె సుప్ఫా (అరుగువాసుల) కు చెందినవారు. మస్జిదె నబవీలో ఉన్న ఈ అరుగు మీద దివ్యఖుర్‌ఆన్‌ని నేర్చుకునేవారు నివసించేవారు. వీరు రాత్రివేళ ఖుర్‌ఆన్ పారాయణం చేయడం, దాన్ని గురించి యోచించడంలో గడిపేవారు. పగలు మస్జిద్ కోసం నీళ్ళు తీసుకురావడం, అడవికెళ్ళి కట్టెలు తెచ్చి అమ్మడం చేస్తుంటారు. వీరీ సంపాదనను ఎలాంటి జీవనోపాధిలేని నిరుపేదల తిండి కోసం ఖర్చు చేసేవారు. ఈ విధంగా వీరు తమ జీవితాన్ని ధార్మిక సేవకోసం అంకితం చేసుకున్నారు. వారిలో నుండే డెబ్భై మంది ఖుర్‌ఆన్ స్మర్తలను దైవప్రవక్త (సల్లం) బనీ ఆమిర్ తెగవారి కోరికపై ఖుర్‌ఆన్ విద్య నేర్పేందుకు వారి దగ్గరకు (అంటే ఆ తెగ నివసించే ప్రాంతానికి) పంపించారు. కాని ఆ దుర్మార్గులు వారిని మోసగించి హతమార్చారు. వారిలో ఒకరిద్దరు మాత్రమే ఎలాగో ప్రాణం దక్కించుకొని బయటపడ్డారు. ఇది ఇస్లాం చరిత్రలో ఓ గొప్ప సంఘటనగా నిలిచిపోయింది. (అనువాదకుడు).

ఆ తరువాత దైవదూత హజ్రత్ జిబ్రయీల్ (అలైహి) దైవప్రవక్త (సల్లం) దగ్గరకు వచ్చి (ధర్మ ప్రచార నిమిత్తం మీరు పంపిన) వారంతా తమ ప్రభువు దగ్గరకు చేరుకున్నారని, వారి ప్రభువు వారి పట్ల ప్రసన్నుడయ్యాడని, వారు తమ ప్రభువు పట్ల సంతోషించారని తెలియజేశారు.

అందువల్ల మేము (ఖుర్ఆన్‌లోని) "అన్‌బల్లిగూ ఖౌమనా అన్ ఖద్ లఖీనా రబ్బనా ఫరజియ అన్నా వ అర్జానా" అనే సూక్తిని కొంత కాలం వరకు పఠిస్తూ ఉండేవారము. అయితే ఆ తరువాత ఈ సూక్తి పారాయణం రద్దయిపోయింది. తరువాత దైవప్రవక్త (సల్లం) రాల్, బనీజక్వాన్, బనీలహ్యాన్, బనీ అసైతా తెగలను నలభై రోజుల పాటు శపించారు. వారు (వాగ్దాన భంగం చేసి, మోసానికి పాల్పడి) దేవునికి, దైవప్రవక్త (సల్లం)కు అవిధేయులయిపోయారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - జిహాద్, 9వ అధ్యాయం - మయ్యున్కబు ఫీసబీలిల్లాహ్)

42వ అధ్యాయం- దైవధర్మోన్నతి కోసం పోరాడేవాని పోరాటమే "జిహాద్ ఫీసబీలిల్లాహ్"

1243. హజ్రత్ అబూ మూసా అష్అరీ (రజి) కథనం:- ఒక వ్యక్తి దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి వచ్చి ఇలా అడిగాడు: "దైవప్రవక్తా! ఒకడు యుద్ధ సొత్తు కోసం యుద్ధంలో పాల్గొంటాడు. మరొకడు పేరు ప్రఖ్యాతుల కోసం యుద్ధం చేస్తాడు. వేరొకడు తన ప్రతిభా పరాక్రమాలు ప్రదర్శించడానికి పోరాడుతాడు. ఈ ముగ్గురిలో ఎవరి యుద్ధం ధర్మయుద్ధం (జిహాద్ ఫీసబీలిల్లాహ్)గా పరిగణించబడుతుంది?" దైవప్రవక్త (సల్లం) దీనికి సమాధానమిస్తూ "కేవలం దైవధర్మోన్నతి కోసం చేసే పోరాటమే ధర్మయుద్ధంగా పరిగణించబడుతుంది" అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - జిహాద్, 15వ అధ్యాయం - మన్‌ఖాతల లితకూనక లిమయల్లాహ్ హియల్‌ఉల్యా)

1244. హజ్రత్ అబూ మూసా (రజి) కథనం:- ఒక వ్యక్తి దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి వచ్చి ఇలా అడిగాడు: "దైవప్రవక్తా! ఒకడు కోపోద్రేకాల స్థితిలో (ప్రతీకారం తీర్చుకోవడానికి) యుద్ధం చేస్తాడు. మరొకడు తన (వ్యక్తిగత, జాతీయ) గౌరవం, పౌరుషాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని యుద్ధం చేస్తాడు. వీటిలో ధర్మ యుద్ధం (జిహాద్ ఫీసబీలిల్లాహ్) క్రిందికి ఏది వస్తుంది?" దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ మాట విని ముఖంపైకెత్తి ప్రశ్న అడిగిన వ్యక్తి వైపు చూశారు - ప్రశ్న అడిగిన వ్యక్తి నిలబడి ఉండటం వల్ల దైవప్రవక్త (సల్లం) తమ ముఖాన్ని పైకెత్తవలసి వచ్చిందని హదీసు ఉల్లేఖకుని ఉవాచ- ఆయన ఇలా అన్నారు. "కేవలం దైవధర్మోన్నతి కోసం చేసే పోరాటమే ధర్మయుద్ధం క్రిందికి వస్తుంది".

(సహీహ్ బుఖారీ:- 3వ ప్రకరణం -ఇల్మ్, 45వ అధ్యాయం - మన్‌సాల వహువ ఖాయిమున్ ఆలిమన్ జాలిసన్)

45వ అధ్యాయం - కర్మలన్నీ సంకల్పం మీద ఆధారపడి ఉంటాయి, జిహాద్ కూడా అంతే

1245. హజ్రత్ ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త(సల్లం) ఇలా ఉద్బోధించారు:- ప్రతి కర్మఫలం సంకల్పం మీద ఆధారపడి ఉంది. ప్రతి మనిషికీ అతను సంకల్పించుకున్నదే

లభిస్తుంది. కనుక కేవలం దేవుని ప్రసన్నత కోసం, ఆయన ప్రవక్త (సల్లం) కోసం హిజ్రత్ (వలస) చేస్తే, ఆ హిజ్రత్ మాత్రమే దేవుని కోసం, ఆయన ప్రవక్త (సల్లం)కోసం చేసిన హిజ్రత్‌గా పరిగణించబడుతుంది. అలాగే ఎవరైనా ఏ స్త్రీనయినా వివాహమాడే ఉద్దేశ్యంతో హిజ్రత్ చేస్తే, అది ఆ లక్ష్యం కోసం చేయబడిన హిజ్రత్‌గా పరిగణించబడుతుంది.*

(సహీహ్ బుఖారీ:- 83వ ప్రకరణం - ఐమాన్ వన్నుజర్, 23వ అధ్యాయం - అన్నియ్యతి ఫిల్ ఐమాన్)

49వ అధ్యాయం - సముద్రంలో (జిహాద్ ఫీసబీలిల్లాహ్) ధర్మయుద్ధం

1246. హజ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) అప్పుడప్పుడు హజ్రత్ ఉమ్మె హరాం బిన్తె మిల్హాన్ (రజి) ఇంటికి వెళ్తుండేవారు. హజ్రత్ ఉమ్మె హరాం (రజి) ఆయనకు భోజనం వడ్డించేవారు - హజ్రత్ ఉమ్మె హరాం (రజి), హజ్రత్ ఉబాదా బిన్ సామిత్ (రజి) గారి భార్య - ఒకసారి దైవప్రవక్త (సల్లం) హజ్రత్ ఉమ్మె హరాం (రజి) ఇంటికి వెళ్తే, ఆమె ఆయనకు భోజనం పెట్టిన తరువాత పేలు చూడటం ప్రారంభించారు.

ఆ స్థితిలో దైవప్రవక్త (సల్లం) నిద్రపోయారు. కాస్సేపటికి ఆయన చిరునవ్వుతో మేల్కొన్నారు. హజ్రత్ ఉమ్మె హరాం (రజి) ఆయన్ని చూసి "దైవప్రవక్తా! మీరు నవ్వడానికి కారణం ఏమిటి?" అని అడిగారు. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా సమాధానం ఇచ్చారు:

"నా అనుచర సమాజానికి చెందిన కొందరు వ్యక్తులు (కలలో) నా ముందు ప్రవేశపెట్టబడ్డారు. వారు ధర్మ యుద్ధం చేసే లక్ష్యంతో సముద్రంలో ఓడలు ఎక్కారు. వారు సింహాసనంపై ఆసీనులైన రాజుల మాదిరిగా నాకు కన్పించారు". హజ్రత్ ఉమ్మె హరాం (రజి) ఈ మాట విని "అయితే దైవప్రవక్తా! నన్ను వారిలో కలిపేయమని దైవాన్ని ప్రార్థించండి" అని అన్నారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) అలాగే ప్రార్థించారు. ఆ తరువాత ఆయన పడుకొని మళ్ళీ నిద్రపోయారు. కాస్సేపటికి మళ్ళీ నవ్వుతూ లేచారు. హజ్రత్ ఉమ్మె హరాం (రజి) ఆయన్ని చూసి "దైవప్రవక్తా! ఈసారి మీ నవ్వుకు కారణం ఏమిటి?" అని అడిగారు. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) సమాధానమిస్తూ "నా అనుచర సమాజానికి

★ ఈ హదీసు పూర్వాపరాలు ఈ విధంగా ఉన్నాయి. ఒకతను ఒక స్త్రీ (ఉమ్మెఖైస్) ని వివాహమాడే ఉద్దేశ్యంతో మక్కా నుండి మదీనాకు హిజ్రత్ (వలస) చేశాడు. కొందరు ఈ విషయాన్ని దైవప్రవక్త (సల్లం) దృష్టికి తీసికెళ్తే ఆయన వివేకంతో నిండిన ఈ హదీసుని ప్రవచించారు. ఈ హదీసు ఔన్నత్యం, దాని అత్యధిక ప్రయోజనాల విషయంలో ధర్మవేత్తల మధ్య ఏకాభిప్రాయం ఉందని ఇమామ్ నవవీ (రహ్మాలై) అన్నారు. ఈ హదీసు ఇస్లాంలో మూడో వంతు భాగానికి సమానమని, ఫిఖహ్ (ధర్మావగాహన) శాస్త్రంలోని డెబ్బై అధ్యాయాలతో దీనికి ప్రమేయం ఉందని ఇమాం షాఫయి (రహ్మాలై) అన్నారు. ఈ హదీసు ఇస్లాంలో నాల్గోవంతు భాగానికి సమానమని మరి కొందరు ధర్మవేత్తలు అభిప్రాయపడ్డారు.

ఎవరైనా ఏదైనా (హదీసు) గ్రంథం వ్రాయదలిస్తే పాఠకులు దాన్ని సత్సంకల్పంతో చదివేందుకుగాను అతను తన గ్రంథంలో మొట్టమొదట ఈ హదీసును పేర్కొనాలని అబ్దుర్రహ్మాన్ బిన్ మహ్దీ (రహ్మాలై) అన్నారు. ఈ పని ఇమామ్ బుఖారీ (రహ్మాలై) చేశారు. ఆయన తన గ్రంథం సహీహ్ బుఖారీని ఈ హదీసుతోనే ప్రారంభించారు. సహీహ్ బుఖారీలో ఈ హదీసుని ఆయన ఏడు చోట్ల పేర్కొన్నారు. సంకల్పంతో కూడిన ఆచరణకు మాత్రమే గుర్తింపు ఉంటుంది. సంకల్పం లేని ఆచరణ నిరర్థకమని మరి కొందరు ధర్మవేత్తలు ఈ హదీసు ద్వారా అభిప్రాయపడ్డారు. కనుక వుజూ, గుసుల్, తయమ్ముమ్‌లు సంకల్పం లేకపోతే సరయిన ఆచరణలు కాజాలవని ఈ హదీసు ద్వారా స్పష్టమవుతోంది. అంతేకాదు, నమాజ్, రోజా, జకాత్, హజ్ మొదలైన ఆరాధనలన్నిటికీ సంకల్పం ఉండాలి. అయితే అశుద్ధతను కడిగి వేయడానికి సంకల్పం అవసరం లేదు. (సంకలనకర్త)

చెందిన కొందరు వ్యక్తులు నా ముందు ప్రవేశపెట్టబడ్డారు. వారు దైవమార్గంలో పోరాడుతారు" అని మొదట చెప్పిన విషయమే తిరిగి చెప్పారు. హజ్రత్ ఉమ్మెహరాం (రజి) అది విని"అయితే దైవప్రవక్తా! నన్నూ వారిలో కలిపేయమని దైవాన్ని ప్రార్థించండి" అని అన్నారు. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) "నీవు మొదటి వర్గంలో చేరిపోయావు" అన్నారు.

హదీసు ఉల్లేఖకుని ఉవాచ:- హజ్రత్ ఉమ్మె హరాం (రజి) హజ్రత్ ముఆవియా బిన్ అబూ సుఫ్యాన్ (రజి) పరిపాలనా కాలంలో సముద్రనౌకలో ఎక్కారు. అయితే తీరం పైన దిగేటప్పుడు క్రిందపడి చనిపోయారు.(1)

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - జిహాద్, 3వ అధ్యాయం - అద్దుఆయి బిల్ జిహాది లిర్రిజాలి వన్నిసాయి)

51వ అధ్యాయం - అమరగతులు

1247. హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా ప్రవచించారు: "ఒక వ్యక్తి దారిన నడుస్తుంటే ఒక చోట దారిలో ఒక ముళ్ళ కంప పడి ఉండటం కన్పించింది. అతనా ముళ్ళకంపను తీసి దారి పక్కన దూరంగా పారేశాడు. అతడు చేసిన ఈ సత్కార్యానికి ప్రతిఫలంగా దేవుడు అతని పాపాలను క్షమించాడు."

ఆ తరువాత దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా అన్నారు: "అమరగతుల్లో (షుహదా) అయిదు రకాల వాళ్ళుంటారు. (1) ప్లేగు వ్యాధి వల్ల చనిపోయినవారు, (2) ఉదరవ్యాధితో చనిపోయినవారు, (3) నీటిలో మునిగి చనిపోయినవారు (4) ఏదైనా బరువు క్రింద నలిగి చనిపోయినవారు, (5) దైవమార్గంలో పోరాడుతూ వధించబడినవారు."(2)

(సహీహ్ బుఖారీ:- 10వ ప్రకరణం - అజాన్, 32వ అధ్యాయం - ఫజ్లిత్తహ్జీరి ఇలజ్జుహ్రి)

1248. హజ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త(సల్లం) ఇలా తెలియజేశారు:-

---

(1) ఇమామ్ నవవీ (రహ్మలై) ప్రకారం పేలను చంపడం ధర్మసమ్మతమేనని ఈ హదీసు ద్వారా తెలుస్తోంది. ఇంకా మహ్రం (వివాహనిషిద్ధ) స్త్రీ మహ్రం (వివాహనిషిద్ధ) పురుషుని శిరస్సుతాకడం, అతను ఆమె దగ్గర కూర్చోవడం, ఆమె ఇంట్లో పడుకోవడం కూడా ధర్మసమ్మతమే. హజ్రత్ ఉమ్మెహరాం (రజి) దైవప్రవక్త (సల్లం)కు క్షీర సంబంధ పినతల్లి అవుతారు.

ఈ హదీసులో ప్రవక్త మహిమలు కొన్నిటిని గురించిన ప్రస్తావన ఉంది. ఉదాహరణకు, (1) ప్రవక్త అనుచర సమాజం ప్రగతి వికాసాలను గురించి భవిష్యత్ ప్రకటన, (2) ముస్లింలు సముద్రయానం చేసి యుద్ధానికి వెళ్ళే సమాచారం, (3) అప్పటి దాకా హజ్రత్ ఉమ్మె హరాం జీవించి ఉండటం, ఆ యోధులతో పాటు ఆమె అమరగతి నొందే విషయాలు వగైరా . ఈ ధర్మయుద్ధం హజ్రత్ ఉస్మాన్ (రజి) ఖిలాఫత్ పాలనలో హజ్రత్ ముఆవియా (రజి) నేతృత్వంలో జరిగింది. కొందరు ఈ యుద్ధం హజ్రత్ ముఆవియా (రజి) ఖిలాఫత్ పాలనలో జరిగిందని అభిప్రాయపడినప్పటికీ చారిత్రక ఆధారాల దృష్ట్యా ఇదే సరైనదని తెలుస్తోంది. ఈ హదీసుని బట్టి స్త్రీలు, పురుషులు ఉభయులు సముద్రయానం చేయవచ్చని కూడా తెలుస్తోంది. (అనువాదకుడు)

(2) ఇతర హదీసులతో అమరగతుల (వీరమరణం పొందిన యోధుల) జాబితాలో వచ్చేవారు మరికొందరు కూడా ఉన్నారు. ఉదాహరణకు: న్యుమోనియా లేక అగ్ని ప్రమాదం వల్ల చనిపోయినవాడు, కాన్పులో చనిపోయిన స్త్రీ, సొంత ఆస్తుల రక్షణకై ప్రయత్నిస్తూ చంపబడినవాడు, భార్యా పిల్లల్ని కాపాడుకునే ప్రయత్నంలో హతమార్చబడినవాడు. వీరంతా అమర గతుల జాబితా క్రిందికే వస్తారు. వీరిని అమరగతులనడం అంటే పరలోకంలో వీరికి అమరగతులకు లభించే అంత పుణ్యం లభిస్తుందన్న మాట. అయితే ఇలాంటి వారు చనిపోతే స్నానం (గుసుల్) చేయించవలసి ఉంటుంది; దైవమార్గంలో పోరాడి హతమార్చబడిన వారికి శవస్నానం ఉండదు. (ఇమామ్ నవవీ-రహ్మలై).

ప్లేగు వ్యాధితో చనిపోయే ప్రతి ముస్లిమూ అమరగతుడే (షహీదే).

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - అల్ జిహాద్ వస్సైర్, 30వ అధ్యాయం - అష్షహాదతు సబ్వున్ సెవల్ ఖత్లి)

53వ అధ్యాయం - " నా అనుచర సమాజంలో ఒక వర్గం ఎల్లప్పుడూ ధర్మంపై స్థిరంగా ఉంటుంది".

1249. హజ్రత్ ముగీరా బిన్ షుఅబా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా తెలియజేశారు:- నా అనుచర సమాజం (ఉమ్మత్)లో కొందరు ధర్మం మీద ఎల్లప్పుడూ స్థిరంగా ఉంటారు; ఆధిక్యత కలిగి ఉంటారు. చివరికి ప్రళయం వచ్చినా అప్పుడు కూడా ఆధిక్యత కలిగి ఉంటారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 61 వ ప్రకరణం - మనాఖిబ్ , 28వ అధ్యాయం - హద్దసనీ ముహమ్మదుబ్నుల్ ముసన్నా)

1250. హజ్రత్ ముఆవియా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:- నా అనుచర సమాజం (ఉమ్మత్)లో ఒక వర్గం ఎల్లప్పుడూ దైవాజ్ఞలను పాటిస్తూ వాటిపై స్థిరంగా ఉంటుంది. ఎవరైనా వారిని అవమాన పరచదలచినా లేదా వ్యతిరేకించదలచినా వారా వర్గం (ముస్లింల) కు ఎలాంటి హాని కలిగించలేరు. ఆ విధంగా చివరికి ప్రళయం వచ్చినా అప్పుడు కూడా ఆ వర్గం వారు దైవాజ్ఞలను పాటిస్తూ వాటిపై స్థిరంగానే ఉంటారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 61 వ ప్రకరణం - మనాఖిబ్ , 28వ అధ్యాయం - హద్దసనీ ముహమ్మదుబ్నుల్ ముసన్నా)

55వ అధ్యాయం - బాటసారి తన పని పూర్తయిన వెంటనే ఇంటి ముఖం పట్టాలి

1251. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా బోధించారు:- ప్రయాణం ఒక విధమైన శిక్ష. దానివల్ల మనిషి నిద్రాహారాలకు దూరమవుతాడు. అందువల్ల ప్రయాణీకుడు తన పని ముగిసిన వెంటనే తన భార్యాపిల్లల దగ్గరకు చేరుకోవాలి.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 26 వ ప్రకరణం - ఉమ్రా, 19వ అధ్యాయం-అస్సఫ్రు ఖిత్అతుమ్మినల్ అజాబ్)

56వ అధ్యాయం - ప్రయాణీకుడు ప్రయాణం నుండి తిరిగి వచ్చి రాత్రివేళ అమాంతం తన ఇంట్లో ప్రవేశించటం అభిలషణీయం కాదు

1252. హజ్రత్ అనస్ (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) ప్రయాణం నుండి తిరిగొచ్చి తమ భార్యాపిల్లల దగ్గరికి రాత్రివేళ (అకస్మాత్తుగా) పోరు. ఉదయం వేళగాని, సాయంత్రం వేళగాని ఆయన తమ ఇంటికి వెళ్లారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:-26 వ ప్రకరణం - -ఉమ్రా, 15 వ అధ్యాయం-అద్దుఖూలి బిల్ అషియ్యి)

1253. హజ్రత్ జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లా (రజి) కథనం:- మేము దైవప్రవక్త (సల్లం) వెంట ఒక యుద్ధం నుండి తిరిగొచ్చాము. మేము ఇంటికి వెళ్ళాలనుకున్నప్పుడు ఆయన ఇలా అన్నారు. "ఆగండి (అప్పుడే ఇంటికి వెళ్ళకండి) శిరోజాలు చిందరవందరగా పడిఉన్న స్త్రీలు తల దువ్వుకొని జడ వేసుకోవడానికి వీలుగా, భర్తలు ఇంట్లోలేని కారణంగా వారి భార్యలు నిర్లక్ష్యం చేసిన (నాభిక్రింది) వెంట్రుకల్ని శుభ్రం చేసుకోవడానికి వీలుగా తగిన వ్యవధి నిచ్చి సాయంత్రం వేళ ఇండ్లకు వెళ్ళండి".★

(సహీహ్ బుఖారీ:- 67వ ప్రకరణం -నికాహ్, 10వ అధ్యాయం - తజ్వీ జిస్సయ్యిబాత్)

★ ప్రయాణం నుండి తిరిగొచ్చిన తరువాత అకస్మాత్తుగా ఇంట్లో ప్రవేశించకూడదని, ఇంట్లో వారికి తమ రాకను గురించి ముందుగా తెలియజేసి ఉంటే రాత్రి వేళ కూడా ఇంట్లో ప్రవేశించడం ధర్మసమ్మతమేనని ఈహదీసు మనకు తెలియజేస్తోంది. ఈనాడు కూడా దీన్ని ఆచరించడం ద్వారానే దైవప్రవక్త (సల్లం) ప్రవచనంలోని లక్ష్యం నెరవేరుతుంది.